

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 140 (2702) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 június 21

Rendkívül kiéleződött a viszony Németország és az Egyesült Államok között

Ribbentrop kihallgatáson fogadta a szovjet nagykövetet. — Súlyos veszteséget szenvedtek Szíriában De Gaulle csapatai

Newyorkból jelentik: (NTI) Wheeler szenátor Rooseveltnek a Robin Moore ügyében elhangzott nyilatkozatát téves beállításnak minősítette. A szenátor utalt arra, hogy az elnök nem említette meg, miszerint

a Robin Moore rakományának hatvan százaléka dugáru volt és ennek következtében egészen jogszerűen jártak el a németek.

Wheeler hangsúlyozta, hogy az elnök beszédének az volt a célja, hogy Amerikát a háborúba vigye.

Zürichből jelentik: Washingtonból érkezett hírek szerint az elnök beszéde után az oceánon új intézkedéseket várnak. Lehetségesnek tartják, hogy a semlegességi törvényt még is meg fogják változtatni és az amerikai haditengerészet egységei új formában karaván szolgálatot teljesítenek, azonfelül, hogy amerikai repülőgépek máris járőrszolgálatot végeznek az oceánon. A Berlinben működő külföldi újságírók már tegnap este, még az elnök beszéde előtt, a német-amerikai feszültség rendkívüli kiélezéséről számoltak be.

GAZDASÁGI HADÜZENET A TENGELEHATALMAK ELLEN

Berlinből jelentik: (NTI) A német sajtó a tengelyhatalmak elleni egyöntetű gazdasági hadüzenetnek, nyílt diszkriminálásnak minősíti a rendelkezést, amellyel az elnök zár alá helyezte az Egyesült Államok területén lévő német és olasz vagyonértékeket. A Völkischer Beobachter és több más lap hangsúlyozza azt a tényt, hogy az Egyesült Államok a német tőke elleni eljárásokkal maga alatt vágja a fát. A lapok emlékeztetnek arra, hogy az Egyesült Államokban lévő német vagyon összege 120 millió márka, míg az Egyesült Államoknak Németországban lévő vagyona 1700 millió márka.

Washingtonból jelentik: Beavatott körökből nyert értesülés szerint az Egyesült Államok kormánya tiltakozik a konzulátusok tisztviselőinek kiutasítása miatt. Abban reménykednek, hogy Németország és Olaszország enyhíteni fogja a rendelkezéseket.

BERLIN NEM TULAJDONIT JELENTŐSÉGET A FINNORSZÁGI MOZGÓ-SÍTÁSNAK

Berlinből származó hírek szerint Decanozov berlini szovjet nagykövetet a külügyminiszter kihallgatáson fogadta. A nagykövetnek másrésztől történt kihallgatásáról terjesztett híreket nem erősítik meg. Azokat a jelentéseket, amelyek szerint Finnországban általános mozgósítást rendeltek el, Berlinben nem méltatják figyelemre.

Helsinki jelentés szerint a finn államfő elrendelte a postai, távírói és telefoncenzura bevezetését. A cenzura elsősorban a külföldi kapcsolatokra vonatkozó, valamint a nemzetvédelmi

Angol hajók újabb fekete napja

Berlinből jelentik: (NTI) A Véderő főparancsnoksága közli: Német tengeralattjárók az Atlanti óceán északi részén elsüllyesztettek hét ellenséges hajót, köztük egy repülőgéppel felszerelt segédcirkálót, összesen 52.300 tonnával. Harcigépeink a Humber torkolata előtt egy hétezer tonnás hajót elsüllyesztettek, két nagy kereskedelmi hajót súlyosan megrongáltak. Német harcigépek bombázták Alexandria tengerészeti támaszpontját. Az ellenség a szombatira virradó éjjel kisebb erők-

szempontból aggályos hírek közlésére vonatkozik. A finn kormány szükségrendelettel felfüggesztette a munkaidő korlátozására vonatkozó törvényes szabályokat.

kel Észak-Németország partvidéke néhány helységére dobott le bombát. Egy brit gépet lelőttünk.

Rómából jelentik: (Stefani) Az olasz fegyveres erők főhadiszállásának 381. közleménye:

Észak-Afrikában az ellenség néhány bombát dobott Benghazira és támadta az egyik légitámaszpontunkat. Tobruk-nál mindkét oldalon tűzérési tevékenység folyik. Kelet-Afrikában csapataink szívós ellenállása arra kényszerít az ellenséget, hogy véres veszteségekkel járó támadásokat indítson.

Befejezett tény Anglia és Észak-Amerika egyesülése (?)

Bécsből jelentik: (B. T.) A Völkischer Beobachter jelentése szerint pénteken az angol alsóházban az egyik képviselő kérdést intézett Churchillhez, mi igaz abból az utóbbi időben elterjedt hírből, hogy Nagybritannia és Amerika fuzionálnak? A miniszterelnök röviden válaszolt. Kijelentette, hogy a kérdésre egyelőre nincs felelőválasz.

Sir Victor Sasson, akinek igen nagy pénzügyi érdekeltiségei vannak Kínában és Indiában, csak legutóbb állapította meg, hogy zsidó-angol fel fogás szerint ennek a fuzionnak a kérdése már nemcsak az érdeklődés stádiumában van, hanem befejezett tényekkel

állunk szemben.

Sasson — mondja a Völkischer Beobachter — beszédében tovább fejtette, hogy angol részről készek már minden tradíció feladására és készek az Amerikával való fuzióra. Szükségesnek mondta Sasson, hogy Ausztrália és Kanada is része lehessenek az Egyesült Államoknak.

Washingtonból jelentik: Nagy fizetést és nagy jutalmat ígérnek az amerikai repülőgépeket Angliába szállító pilótáknak. Az első tíz átszállított repülőgép után külön 2500 dollár jutalmat, a 25-ik ut után pedig 5000 dollárt kapnak a pilóták.

Az egész arab világot felingerli London Damaszkusz lövetésével

Párizsból jelentik (NTI): A Matin jelentése szerint a La Croix-sziget magasságában két francia halászbárkát megtámadott egy brit repülőgép. Az egyik bárka elsüllyedt. Az elsüllyedt bárka kapitánya kijelentette, hogy az angol gép alacsony repüléssel bombákat dobott le, amelyek a najó egyik falát felszakították.

Vichyből jelentik (NTI): Pétain államfő látogatást tett Hote-Wien megyében és beszédet intézett a régi frontarcosokhoz.

— Örömmel tölt el, — mondotta az államfő, — hogy a szíriai harcokban a francia katonák ismét megmutatták, hogy a francia fegyverek becsületén nem esett csorba

Beirutból jelentik (OFL): A De Gaulle-féle csapatok a szíriai harcokban súlyos veszteségeket szenvedtek. A libanoni partok mentén három francia romboló meglepetésszerűen jelent meg és a part közelében többször tüzelt az ausztráliai csapatállásokra és a brit útegekre.

Vichyből jelentik (NTI): Az OFI beiruti jelentése szerint a brit tüzéség pénteken délután löni kezdte Damaszkuszt. A szíriai kormány az iraki és nedzsi konzulok útján tiltakozott a brit hatóságoknál és utalt arra, milyen visszahatást kelt az arab világban Damaszkusz lövetése.

KORSZAK-FORDULÓ

Írta: Paál Árpád

Az országgyűlés legutóbbi tárgyalásain arról volt szó, hogy a kormány további egyéves felhatalmazást kapjon kivételes hatalomkezelésre, törvényerejű rendeletek hozatalára és azok végrehajtására. Az erről szóló vitában természetesen pártiszemponatok is szóhoz jutnak, s a kormány iránti bizalom és bizalmatlanság hangulatai is irányítják a mondani valókat. Azonban igen érdekes, hogy a bukovinai székelyeknek Bácskába történt tömeges hazatelepítését éppen ellenzéki oldalról dicsérték meg úgy, mint üdvözes gyorsaságu és mégis messzi jövődjü kormányzati ténykedést. A dicséret úgy szólt, hogy ime, egy teremtő erejü alkotás, melyet nem előzött meg semmi hüho és beharangozás, de megtörtént egyszerre, minden előzetes híresztelés nélkül, s most már mindenki csak a kész tényeket látja, annak örülhet Tizenöt ezernyi kipróbált ősmagyar fajtájü nép ott van a bácskai áldott gazdagságu földön, körülbelül 53 ezer holdnyi területen.

Ott van és nyomban munkába is kezdett. Ha az ország házában partokon felülemelkedő öröm és lelkesedés támadt e történelmi változás fölött, azt igazán nem lehet csodálni. Ritkán lehetett eddig örömrünk afölött, hogy magyarok hazajövetelében legyen részünk. Inkább a magyar haza eldarabolásait, a magyar földről való elvándorlások és menekülő elfutások szomorú ismétlődéseit kellett századokon keresztül megérmünk. Valahogy úgy hat a bukovinai székelyek hazajövele, mint ami korszakos fordulatot jelent az egész magyar nép számára. Mintha ez a hazatérés évszázados átok terhelese aluli szabadulás kezdetét jelentené. Csak jól kell tartani ezt a kezdetet, hogy a folytatása is meglehessen, s a magyar nép életfolyamata mindenünnen megindulhasson hazafelé. Még a hazai terméketlenségekből is a termékeny új élet nagy valóságaiba.

Olvassuk a fővárosi újságok helyszíni beszámolóit a Bácskába megérkező bukovinai székelyekről. Elcsodálkozások, lelkesítő odabámulások érződnek ki a beszámoló sorokból. A hazahívott székelyek szaporaságáról, életrevaló munkakezdéséről, nagyszerü életbölcseiségéről, a magyarság megtartásában szerzett mély erényeiről, s egyéb olyan életjelenségeiről, melyek mind-mind a romlatlat népi öserőnek a megnyilvánulásai. Emlékeztetnünk kell olvasóinkat azokra az ismertető cikkeinkre, melyeket két évvel ezelött a jözsefalvi tüzvész alkalmából közzöltünk a bukovinai székelyekről. Megirtuk akkor, hogy ez a nép a számüzetések, sorsüldözések, hazátlanságban is ott-honalkotó névtelen hősiességek népe. A sok szenvedés valósággal összesüritette bennük a jó tulajdonságok

erkölcsi és fizikai ellenálló erejét. Ez a nép kapta most vissza a hazáját, s ha a jó Isten is úgy akarja, ez a nép a honfoglalás ujrakezdésében nagyon szépen, nagyon példaadóan meg tudja mutatni a további életrevalóságát.

Mi régi ismerősöket üdvözlünk bennük. Együtt olyanként is látjuk őket, mint akik a magyar néperő megmaradásának, ősi lényegének a megnyilvánítói. Olyan készségek és képességek hordozói, amelyek jelen vannak a magyar nép izmában, vérében és lelkében mindenütt, csak éppen nem kell érvényesülniük. Így névze is régi ismerősök nekünk a bukovinai székelyek. Ott láttuk és ott látjuk őket Erdély, a nagy alföld, a felvidék, a Dunántul többi küzdő és élni akaró magyar földművesei között. Ezek a magyar népművelésből való emberek járták meg a bukovinai kétszáz éves száműzetést, ezek tették erkölcsös és a nőre nézve, hogy csak magyarul tudjon a sok idegen nép között és így megtartsa nemzedékéről-nemzedékre a magyar anyanyelvét. Ezek rágaszkodtak ősi hitükhöz, s Szent István és Szent László iránti hűségükhöz, hogy minden elnyomasztó szellemi hatás között is magyar hitük maradjanak. Ezek fejlesztették ki 2-4 hódás földjeiken is olyan munkamódot, melyekkel a kertészeti kultúrát jólét és megelégedés forrásává tudták tenni, s munkájuk jó eredményével megbecsülést tudtak kivívni idegen népek között is.

A magyar nép ősi, átörökölt élet-össztónéban mindezek a bukovinai székely tulajdonságok mind benne vannak. Csak fel kell őket kelteni. Csak utat kell azok érvényesülésének engedni. A bukovinai székelyek hazatelepítésével megkezdődött a példamutatás ért a fejlődésre. Azért mondjuk, hogy korszakfordulót jelent az ő hazatérésük. Százados átokból való felszabadulás kezdetét.

25 éves találkozó a premontrei főgimnáziumban

Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap délelőtt a nagyváradai premontrei főgimnázium 25 évvel ezelőtti végzett növendékei jönnek össze értekezési néven. Délelőtt fél 11 órakor a templomban lesz szentmise, amelyen a beszédet Timár Maté jezsuita atya mondja. Szentmise után a gimnáziumba vonulnak, itt dr. Balogh János kir. közjegyző köszönti az intézet igazgatóját és a volt tanárokat. A találkozó résztvevő Kovács Kálmán, perjel Jászóré és Labancz György a Félix-fürdő igazgatója is, akik a most találkozóknak tanárai voltak.

Pályázati hirdetmény

A felsőbányai római katolikus egyházközség kántortanító és egy tanító-női állásra július 10-iki határidővel pályázatot hirdet. Jávadalom és kötelező díjjelölés szerint. Kántorpróba a közbeeső vasárnapokon, melyeken a pályázók saját költségükön tartoznak megjelenni.

Tűzifa kereskedés
Török János
a Baross Szövetség tagja
Teleky utca 51 szám

Zavarosnak mondja a szíriai helyzetet az angol katonai tájékoztató

Jeruzsálemből jelentik (Reuter): A jeruzsálemi főhadiszállás katonai sajtótájékoztatója pénteken délután kijelentette, hogy a brit csapatok pénteken Szíriában sokkal nagyobb ellenállásra találtak, mint a múlt hét csütörtökjén. Merdzs Ajum körül a britek a várostól északnyugatra állanak és itt a vichy-i csapatok mélyebben behatoltak a britek által vont félkörbe. A katonai helyzet zavaros, — fejezte be nyilatkozatát a sajtótájékoztató.

Vichyből jelentik: Bergeret tábornok légügyi államtitkár, aki Szíriában szemlélt tartott a francia légierő felett, pénteken este repülőgépen visszaérkezett Vichybe. Megérkezése után nyomban kihallgatásra jelentkezett Dafláh tengernagynál. Az éjjel kiadott hivatalos jelentés szerint beszámolt kitűnő benyomásairól és a nagyszerű védelemről, amelyet Dentz tábornok tökéletesen megszervezett. A francia csapatok a nagy hőség ellenére csodálatreméltó magatartást és harcikedvet mutatnak.

90 vagon lisztet kap a vármegye a liszthiány enyhítésére

Nagyvárad. Saját tud. Vitéz Nadányi János alispán a keddi közgyűlés után Budapestre utazott, ahol a földművelésügyi minisztériumban és a Futuránál járt el a vármegyei liszthiány enyhítése érdekében.

Az alispán úja teljes sikerrel járt, határozott ígéretet kapott arra, hogy

sürgősen 90 vagon lisztet küldenek a vármegye részére. Ez a lisztmeennyiség a vármegye községei között arányosan kerül szétosztásra s ha nem is oldja meg teljesen az általános liszthiányt, a jelenlegi súlyos helyzetben minden esetre lényeges könnyítést eredményez.

Megalakult a Baross Szövetség bőriparos szakosztálya

Nagyvárad. Saját tud. Folyó hó 20-án, péntek este tartotta alakuló gyűlését a bőriparosok szakosztálya a Baross székben.

Nagy János ügyvezető elnök meleg szavakkal üdvözölt beszédet intézett az összegyűlt bőriparosokhoz s kérte, hogy a városban érezzék magukat épp úgy, mint saját otthonukban, ahol minden keresztyén iparosnak és kereskedőnek méltó helye van.

A meghívó után az ügyvezető elnök lefolytatta a választásokat s annak befejezése után átadta a szót az új vezetőnek.

Elnökké választották Varga Gyula cipésziparost.

Alélhökök Gálló János csizmadia és Karajos Sándor bőrkereskedő.

Jegyző lett új. Mészáros Kálmán szíjgyártó.

Az elnökkel választott Varga Gyula megtartotta székfoglaló beszédét, mely-

ben kérte a tagok támogatását, mert egy embernek nem lehet keresztülvinni mindent csak úgy ha támogatás van, ami ma a magyar keresztyén iparosoknak kötelességük is.

Felszólalt még Fehér Gábor cipésziparos, aki kifejtette, hogy az iparosnak meg kell kedvelni magát a laténer emberekkel, dolgozni kell, természetesen, hogy a munkához anyag is szükséges s reméli, hogy a hatóságok támogatni is fogják ebben a törekvésükben.

Ólah József csizmadia felszólalásában felvilágosítást kért a zöldszínű jegyekre.

Osváth János cipész a jegy kezei alá tette fel kérdéseket és végül dr. Udvarny András szökölt fel és válaszolt az áru elosztásával felmerülő nehézségeket.

Többek felszólalása után a gyűlést befejezték.

Szelezky Zita és Szabó Sándor a Szeffe díszelőadásán

Nagyvárad. Saját tud. Mint már jelentettük, június 26-án, csütörtökön este fél 9 órakor lesz a Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesületének díszelőadása a Szigligeti színházban. Az előadás keretében színrekerül „Hajnalka, dalban, este” című színmű, melynek női szerepét Szelezky Zita, a budapesti Nemzeti Színház kiváló és közkedvelt művésznője játssza. Partnerével — mint most a rendező Baross Gyulától és Bartha Lászlótól értesülünk — sikerült megnyerni Szabó Sándort a Nemzeti Színház másik kitűnő fiatal művészt. A műsor keretében fellép még Bartha Jolán, a Madách színház

tagja, továbbá a Szeffe táncsoportja, köpecsi Bóócz Mihály vezetésével. Tekintettel arra, hogy a műsor hosszú lesz, a díszelőadás pontosan fél 9 órakor kezdődik, ezért a rendezőség kéri a közönséget, hogy helyét pontos időben foglalja el a színházban. Tehát: a vizionlátásra csütörtökön, június 26-án!

Férfiingek, alsonadráok
mért után is.
Nyakkendők, zsebkendők, haris-
nyok, divatrukoncok
megérkeztek
Czillér Imre divatházába

Órája pontos lesz,
ha ékszert, órát
Gyengénél vesz
Aranyat magas napi áron veszek
Rákóczi-ut 19.

Kedvező a mezőgazdaság általános állapota

A MTI jelentik: A Kormányzó Ur Öfömlétsége 11 óra 30 perckor fogadta Giuseppe Bottai olasz nemzetnevelésügyi minisztert és ez alkalommal átnyújtotta az olasz miniszternek a Corvin díszjelvényt. A miniszter délelőtt az Országházban tett látogatást, majd kíséretével együtt délután 1 órakor visszautazott Rómába.

Bottai olasz miniszter kormányzó kihallgatáson

Az Új Nemzedék írja: A földművelésügyi minisztérium legújabb vetés-jelentése szerint a mezőgazdaság általános állapota kedvezőnek mondható, főként, ha az időjárás most már szárazabbra és melegebbre fordul. Répcéből közepes, búzából gyenge közepes, rozsból közepes, ősziárpából jóközepes, tavaszi árpából és zabból közepes termésre van kilátás.

Június 26-ig meghosszabították Molnár Róza és Rubietzky Géza kiállítását

Nagyvárad. Saját tud. Tekintettel arra a hatalmas érdeklődésre, mely Molnár Róza festőművész és Rubietzky Géza szobrászművész együttes kiállítására iránt megnyilvánul, a kiállítás csütörtökig, június 26-ig meghosszabítottuk.

Árverések a megyében

Hirdetmény. A m. kir. földművelésügyi miniszter 160.039—1941. IX/B.-1. számú rendelete alapján közzétesszem, hogy az alant felsorolt helyeken és időben a románok által rekvirált lovak kerülnek elárverezésre, mindenkor reggel 9 órai kezdettel a község-házánál.

Szekelyhid június hó 30-án, a szekelyhidi járás területén lévő lovak. Erőműhelyfalva július 1-én, az erőműhelyfalvi járás területén lévő lovak.

Márgitta július 2-án, a márgittai járás területén lévő lovak.

Szalárd július 3-án, a szalárdi járás területén lévő lovak.

Nagyszalonta július 4-én, a nagyszalontai járás területén lévő lovak.

Cséffa július 5-én, a cséffai járás területén lévő lovak.

Élesd július 7-én, az élesdi járás területén lévő lovak.

Nagyvárad július 8-án, a nagyvárad járás területén lévő lovak.

Árverésen viszonteladásra vásárlók részt nem vehetnek. Árverezni szándékozók tartoznak 10 P-t letétbe helyezni.

Nagyvárad, 1941. június 20-án

Alispán helyett:
Dr. Osvald s. k. vm. főjegyző

Berlinben cserélik ki a német-török szerződés megerősítő okmányait. Ankarából jelentik: (NTI) A német-török barátsági szerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot pénteken terjesztették a parlament elé. A ratifikációs okmányok kiadására július elején lesz Berlinben.

„Magyar legyen hited és lésszen országod“

Gyönyörű rajz és kézimunka kiállítást rendezett a nagyvárad. m. kir. állami polgári leányiskola

Nagyvárad. Saját tud. Meglepően szép kiállítást rendezett az évváró vizsga alkalmával a nagyvárad. m. kir. állami polgári leányiskola. Látogatást tettünk a kiállításon, amelyről meglepetéssel állapítottuk meg, hogy az alig hét hónapig tartó tanév ideje alatt a munka szeretete, megbecsülése és a kezűgyesség fejlesztése csodálatos munkakészségben nyilvánult meg.

A Papp Kornélia igazgatónő vezetése alatt álló iskola különösen értékes

gyakorlati oldala a rajz és kézimunka tanítás, mely a kiállításon élénken bizonyította, hogy Kathonayné Czirner Gizella tanárnő nem hiába fáradozott a növendékek oktatásán. Ki kell emelnünk Anderné Varga Szeréna tanárnő érdemeit is, aki a többi tanárnő lelkiismeretes munkája mellett szívvel-lélekkel igyekezett a polgári iskola növendékeinek hazafias hajlamait az önképzőkör keretében összefoglalni.

Mit láttunk a kiállításon?

A kiállítás anyaga osztályonként van csoportosítva és szemléltetően mutatja be a tanulók ízlését és munkakészségüknek fokozatos fejlődését, valamint szorgalmas munkájuknak eredményét. Hazafias szellem lengi át a kiállítást és a kiállítás anyagán mindenüti a munka szeretete nyilvánul meg. Már az első osztály növendékeinek munkáin megérzik a lélekkel készült eredményt.

— Mi készítette erre a nagy szorgalomra? — kérdezzük a nem kis önérettel nyomunkba törtető kis polgáris-tákat.

— Sokat bajlódott velünk a tanárnőnk — vallják meg őszintén és ezt el is lehet hinni.

Az első osztály kiállítási anyaga horgolás, kötés, különböző hasznavehető tárgyak díszítésekkel, magyaros motívumokkal. Két szép gobelin tábla, lapos himzéses milió (Kovács Margit és Zengő Erzsébet) valamint Elekes Emma, Bustya Mária, Kovács Teréz és Orbán Irén munkái dicsérik a növendékek és tanárnőjük érdemeit.

A második osztály foltozás, stopposítás, gomblyuk kivarrás hullámos szegő öltéssel, azsuros, magyaros díszmunkák, horgolt tabletták, gyönyörű asztalfutók, horgolt asztalterítők munkáival vett részt a kiállításon. A növendékek közül ki kell emelnünk Sáry Erzsébet, Vass Margit és Polgár Gizi szorgalmát és tevékenységét.

MŰVÉSZI TEHETSÉGEK MEGNYILVÁNULÁSA

A harmadik és negyedik osztály növendékeinek munkái közül Saár Zsuzsika, Mocsary Valéria, Vana Irén, Fábián Julia, Fazekas Piroska munkái tűnnek ki a kiállításon. Nem is lehet részletezni a gyönyörű munkákat, de azért mégis ki kell emelnünk a ceruza rajz Horthy Miklós képet, a selyem alapra himzett rózsaszín madeira terítőt és azt a pár olajfestményt, melyet Pozsár Mancsi művész képezzel festett. Szándékosan hagyjuk utoljára Kathonay Irén különös tehetségét, aki mértani rajzaival, színes himzésű terítőivel és remek kezűgyességre valló kézimunkáival kiválik tanuló társai közül.

A kiállítást ma délután önképzőköri díszgyűlés zárja le, melyen kedves

szavakat, beszámolókat, zongorasávokat, éneket és színjátékok fogják bizonyítani a tanárnők fáradozásának gyümölcsét.

Azonkívül, hogy a szép és meglepő készségről tanuskodó kiállítással megdicsérik az iskola minden egyes növendékét, meg kell említenünk, hogy minden elismerést megérdemel hazafias szellemű fáradozásáért Kathonay Béláné kézimunkatanárnő. De egyben azt is meg kell említenünk, hogy a Szilágyi Dezső utcai polgári iskola szűk helyisége nem felel meg a kívánalmaknak. Hisszük, hogy a felettesek módját éjtik, hogy ez a fontos iskola a

jövő tanévben a megillető helyen fogja tovább folytatni áldásos működését.

P. Gy.

Ballag már a vén diák...

Itt a vakáció, a boldog diákevek legboldogabb két hónapja! Ki nem emlékszik örömmel, boldogan arra a napra, amikor tíz hónapi munka után bezárultak az iskola kapui és ő mehetett, röpkülhetett haza. A talujába, a szülői házba, az édesanyához, apához, testvérekhez, hogy két hónapig csak gondtalanul éljen?! S milyen boldog pillanat a szülők számára is, mikor az iskolából, vagy épp a Főiskoláról hosszú távollét után hazajön a fiú... Hogy öleli magához az édesapát! Hogy tenne eléje mindent az édesanya! S vége nincs az örömeinek és szeretetnek és a szeretet ezer megnyilatkozásának, míg csak el nem telik a vakáció, amikor — a diáknak ismét menni kell!

De a vakációnak ezt az örömet és boldogságot megtagadta most a sors sok diáktól, azoktól, akik „odaát-ról”, a Romániának visszamaradt területeiről valók. Amikor a magyar hajnal felvirradt, akkor átjöttek: kil a szíve hajtott. kit kényyszerítettek Egyesek nem tolytathatták volna ott tanulmányaikat, mások az ottani katonáskodástól menekültek. Voltak, akiket előre küldötték a szülők, hogy ők is majd jönnek, „optálnak”. De minden függ. Csak a jó lsten tudja, hogyan küzdötték át ezek a tanévet; mindenesetre nem a maguk erejéből, amikor onnan még csak pénzt átjuttatni is alig lehet. Most a vakációnban pedig szó sem lehet róla, hogy visszamenjenek és az otthon és a viszontlátás boldogsága helyett csak fokozottabban előttük áll a gond, hogy mit csinálnak, hová menjenek, miből éljenek.

Valamikor a magyar gyermekek százait nyaraltatta az idegen Hollandia. Mi magyarok meg híresek va-

gyunk vendégszeretetünkről, aminél igazi uri lélekkel az anyagiakat szinte nem nézzük. Vajjon nem lehetne, hogy egyes családok magukhoz vegyenek a nyárra, vagy akár rövidebb időre egy-egy diákokat? Milyen kedves és minden tekintetben gyümölcsöző is volna ez. A hontalanság édes otthonná változna így számukra. Az elhagyatottság keserősége helyett az öröm és a szeretet és hála virágai nőnének lelkükből. Hogy örülnének a szülők is, akiknek gyermekeiről megértő magyar szívek így gondoskodnának! S micsoda szép, szívárványos hídát verne ez a magyar haza és a még idegen uralom alatt élő magyarság között. S végelemzésben pedig nem is okvetlen ingyen venné ezt az ifjúság: ha mód van és kell, úgy szívesen vállalnak bármily munkát...

A jótett mindig annak kamatozik elsősorban, aki azt teszi. Ugy hiszem, hogy ezt különösen elmondhatnák azok, akik megértve itt az eszmét, vállalták annak megvalósítását. És szeretnénk hinni, hogy lesznek ilyenek...

Minden ajánlással, kérjük, szíveskedjenek hozzánk fordulni: Beöthy-Apor Szeminárium Igazgatósága, Kolozsvár, Egyetem-utca 10.

Restaurálják a városháza lépcsőházi freskóját

Nagyvárad. Saját tud. A városház lépcsőházában hatalmas állvány emelést kezdtek meg pénteken. Az első emeletet felevezető lépcsőkön emelt állványra azért van szükség, mert sor kerül a lépcsőházi freskó restaurálására. A képet a románok egyszer-

rűen tüntették el: bemázolták. Most a fővárosból jön elsőrendű szakértő, aki elvégzi a restaurálás munkáját.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a Magyar Lapok-at.

Diadal

szivarkapapír

szivarkahüvely

a vezető márká!

MAGYAR SZIVARKAPAPÍR-ÉS SZIVARKAHÜVELYGYÁR R.T.
BUDAPEST, V. VÁCI-UT 48/E

MAGYARORSZÁG

jövő tanévben a megillető helyen fogja tovább folytatni áldásos működését.

P. Gy.

Sürgősen igényelni kell a vásárlási könyveket

Nagyvárad. Saját tud. A város közlélmzési hivatala megkapta a még hiányzó vásárlási könyveket.

Az érdekeltek legkésőbb kedden átvehetik a könyveket a kereskedőjüknél.

Felhívja a közlélmzési hivatal azokat, akik eddig még könyvet nem igényeltek, sürgősen jelentsék be igényüket, mert ezenal cukorjegy igazolásra kenyér nem kapható, csakis vásárlási könyvre.

Bókay János író köszönete lapunknak

A kiváló író levelet intézett lapunk szerkesztőségéhez, amelyet az alábbiakban ismertettünk:

Budapest, 1941. június 17.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Kedves kötelesegemnek tartom, hogy a könyvszakma és az egész magyar írói társadalom nevében hálásan megköszönjem Szerkesztő Urnak azt a páratlan értékű támogatást, amelyben kitűnő lapja hátsábjain a magyar könyvnapot részesítette. Tudjuk nagyon jól, hogy a sajtó lelkes és testvérien megértő segítsége nélkül közel se számíthatott volna arra a vártnál is nagyobb sikerre, mint amelyet a mai igen nehéz időkben elért.

Őszinte barátsággal, hálával és tisztelettel köszönti híve

Bókay János.

ISKOLÁINK

Tanító- és tanítónőképző intézetet kapnak a székely katolikusok

Sándor Imre püspöki helytartó dr. Rajkó Géza tanítóképzőintézet igazgató kíséretében Székelyföldön járt s az illetékes ténnyezőkkel tárgyalva, nagyjontosságu döntéseket hozott. Ennek nyomán Csikszeredába tér vissza a római katolikus tanítóképző, amely az idegen uralom következtében évszázados székelyföldi elbújdosni kényszerült. Ezenkívül ez év szeptember havában Gyergyószentmiklóson megnyílik a római katolikus tanítónőképző intézet is.

A központi elhelyezésénél fogva így könnyen hozzáférhető két intézet a tanulni vágyó székely ifjúság előtt az életpályák egész sorát nyitja meg. A magyar iskolatörvény szerint ugyanis a tanítóképző liceumi tagozata nemcsak tanítói és tanári pályára készít elő, hanem érettségizett növendékek jegyzék, posta- és vasúti tisztviselők, katonatisztek s magánvállalatok vezető tisztviselői is lehetnek.

Az építkezések már a legközelebbi hetekben megindulnak s ezek befejezéséig a tanítóképző a csikszeredei gimnázium egyik szárnyában, a tanítónőképző pedig a gyergyószentmiklósi polgári leányiskolában fog működni. Az előzetes jelentkezések ugyanott június 26-ától kezdve történnek. A jelentkezés alkalmával a keresztlevelet és az utolsó iskolai bizonyítványt kell bemutatni. Ugyanakkor adják be kérvényeiket azok a szegénysorsú, jó előmenetelű tanulók is, akik tan- és ellátási díjkezdményre tartanak igényt.

Te deum és beiratás a premontrei gimnáziumban

Június hó 25-én délután fél 10 órakor Te Deummal kapcsolatos szentmise a rendi templomban, majd beszámoló az egész évi munkáról az osztályteremben; bizonyítványok és jutalmak kiosztása.

Június 26. és 27-én 8-tól beiratás a következő tanévre. Első és második osztályba veszünk fel tanulókat. Az I. osztályra jelentkezőknek magukkal kell hozniok a születési anyakönyvi kivonatot, a keresztlevelet, a 4-ik elemi osztály elvégzését igazoló bizonyítványt és az újraoltási bizonyítványt. Ugyanezeket az okmányokat, de az elemi helyeti gimnáziumi Tanulmányi Értesítőjüket hozzák magukkal a II. osztályra jelentkezők is, ha az első osztályt nem nálunk végezték. Volt tanulóinknál elegendő a Tanulmányi Értesítő bemutatása. Felvételi-, film- és vegyes díj címén mindenki 15.50 P.-t fizet a beiratáskor. A tandíj 100 P., október 1-től fizetendő 5 részletben. Igazgatóság.

A „Bottó Ferenc” Háztartási-Gazdasági Szaktanfolyamok

Az iskola célja: általános műveltséggel és helyes társadalomszemlélettel rendelkező, vallásos, jó magyar háziasszonyok és családnyák nevelése, érdeklődés felkeltése a háztartási, gazdasági, kerti munkák iránt, hogy gyakorlati felkészültségükkel önmaguk, vagy családjuk számára a megélhetési lehetőségeket elő tudják teremteni. Tehát kenyérkereső nőket is nevel.

Az iskola 2 tanfolyamból áll: Kétféves Háztartási Gazdasági To-

vábbképző tanfolyam, amelyre beíratkozhatnak érettségizett, vagy tanítónőképzőt végzett leányok.

Kétféves Háztartási Gazdasági Szaktanfolyam azok részére, akik 4 középiskolát, vagy az elemi 7, illetve VIII. osztályát végezték el.

A tanfolyamok tárgyai: Háztartási-gazdasági ismeretek elmélete és gyakorlata, nevelés- és csecsemőápolás, szabás-varrás, kézimunka, gyorsgépírás, idegen nyelvek, zene.

Az iskola bentlakással van egybekötve.

Az oktatást, valamint az internátusi felügyeletet okleveles középiskolai tanárok és okleveles szaktanárnök látják el.

A beiratások augusztus 3-ig eszközölhetők. Tájékoztatót készséggel küld az Igazgatóság.

Beiratások az állami leánygimnáziumba

A m. kir. állami Szilágyi Erzsébet leánygimnáziumba (Nagyvárad, Tisza Kálmán-tér 2/4. sz.) a jövő 1941—42. tanévre a beiratások a Rendtartás értelmében f. évi június hava 26. és 27. napján d. e. 8 órától 1 óráig és d. u. 4 és 6 óra között fognak megtörténni. A felvétel alkalmával minden tanulónak személyesen kell jelentkeznie. Az I. osztályba, vagy iskolaváltoztatás esetén intézetünkbe első alkalommal beiratkozó tanuló atyja, anyja vagy gyámja, esetleg azok felnőtt megbízottjának kíséretében köteles megjelenni.

Jól sikerült a nagyváradai gépipari középiskola első évzárója

Tíz növendék érettségizett sikerrel

Nagyvárad. Saját tud. Péntek délután fejeződtek be az érettségi vizsgálatok a nagyváradai gépipari középiskolában. Országos viszonylatban is az első érettségi vizsgálat ez, mert ilyen típusú középiskola még csak néhány működik Magyarországon s a meglevőket még kevés helyen fejlesztették fel nyolcosztályosokká.

A nagyváradai gépipariskola, úgy mint a kolozsvári és a marosvásárhelyi is, a volt román „liceul industrial”

folytatása. Annak tovább haladt és nyolcadik osztályt végzett növendékei jelentkeztek most érettségi vizsgálatra, számszerint tizenötön.

Az érettségien Pösch Imre műegyetemi tanár elnököl s mint társelnök résztvett az iparügyi minisztérium képviselőjében Gaul Károly miniszteri tanácsos. A bizottság egy növendéket nyilvánított jelesen, nyolcat jól, egyet elégségesen négyet pedig pótlóerőségre utasított.

Hol folytathatják tanulmányaikat a végzett növendékek?

A gépipari középiskola érettségizett növendékei folytathatják tanulmányukat a műegyetemen, a tudományegyetemen azonban nem. Egyébként bizonyítványuk egyenrangú más középiskolák érettségi bizonyítványai-
val. A hadseregben karpaszomány viselésére jogosultak. De ezenkívül nagy előny számukra, hogy gyakorlati kiképzésük alapján önálló iparosok lehetnek, műhelyt nyithatnak, mint segédek dolgozhatnak mérnökök mellett gyárüzemekben, műszaki tisztviselők lehetnek, stb.

Érdekes, hogy a most végzett növendékek közül csak kettő folytatja

Divatszövetek, legújabb selymek, mosóárúk, vásznak, szőnyeg, függöny, bluzok, fürdőruhák, kesztyűk

Czillér Imre divatházában

tanulmányait a műegyetemen; a többi ipari pályára megy.

Az egész intézetnek több mint 250 növendéke volt a most befejeződött iskolai évben. A jövőben azonban fokozatosan megszüntetik az iskola első négy osztályát, úgyhogy a jövő tanévben csak a második osztálytól kezdődőleg lehet itt beiratkozni. Az első évfolyamok teljes megszüntetése után azok a növendékek, akik gépipari középiskolai érettségi bizonyítványt óhajtanak szerezni, a polgári iskolákban, illetve a gimnáziumokban fogják megkezdni középiskolai tanulmányaikat és a négy első osztály elvégzése után iratkoznak be az ipari középiskolába.

Hasonlóképpen megszűnik a gépipari középiskola faipari három évfolyamos tagozata is, amely a volt román liceul industrial maradványa. A jövő tanévben csak azok iratkozhatnak még be itt, akiket tavaly az első osztályba vettek fel.

Pénteken záróvizsgát tettek a fa-

Okvetlenül szerezzé meg könyvtára számára a napjainkban élt cirkuszlavarnóból missziós apácává lett

Beáta nővér életrajza.

Mozifilmnél érdekesebb esemény-nalmazt tar olvasója elé ez a bámulatos életrajz. Hősies bátorsággal mindenki-ben csodalokozást, apostoli lelkiületével pedig az olvasóban lelki nekilendülést vált ki

Ara 340 Pengő

ipari tagozat két felső osztályának növendékei is, számszerint heten, akik felsőipariskolai bizonyítvánnyal egyenértékű végbizonyítványt kaptak.

Szaktanfolyamok az iskolában

A gépipari középiskolában az év folyamán továbbképző tanfolyamok működnek a külső életben dolgozó mesterek és segédek részére. Ilyen tanfolyamokat rendezett az igazgatóság cipészek részére 25 hallgatóval és cukrászok részére 24 hallgatóval.

Most a csépléssel kapcsolatban rendez az intézet cséplőgép és vetőmagtisztító gépkészítő tanfolyamokat. Pénteken fejeződött be a negyedik ilyen tanfolyam az intézetben, egyenként 25 hallgatóval. Az ötödik és hatodik tanfolyam hétfőn kezdődik. Különösen arra nézve kapnak oktatást a tanfolyam hallgatói, hogy a vetőmaggal minél jobban takarékoskodjanak a gépkezelésnél. Azért a tanfolyam elvégzése kötelező minden cséplőgépkezelőre s iparigazolványt csak az kap a cséplés ideje alatt, aki igazolni tudja, hogy ezt a tanfolyamot sikerrel elvégezte. (*)

Bottai olasz miniszter díszdoktorrá avatása a kolozsvári egyetemen

Kolozsvár. (MTI.) A Ferenc József tudományegyetem pénteken avatta díszdoktorrá Bottai olasz nemzetnevelésügyi minisztert, az avatás Mátyás király diákházban történt Bartók György rektor üdvözlölte a minisztert, majd Búza László jogi kari dékán tett előterjesztést a díszdoktorrá avatás tárgyában. A jogi államtudományi kar kolozsvári első ülésén hálával emlékezett meg arról, hogy mit köszönhet a magyar nép fasszimusnak. Az egyetemi tanács ezután ünnepélyesen díszdoktorrá avatta az olasz minisztert, aki felolvasta díszdoktori értekezletét.

Az olasz miniszter beszéde után a közönség viharos Duce! Duce! és Eviva l'Italia kiáltással ünnepelte az olasz minisztert, aki megkoszorúztatta a hősök emléktábláját az egyetem csarnokában, majd az egyetem könyvtárba hajtatott, ahol Homán Bálint kultuszminiszterrel együtt megnyitotta a kolozsvári olasz kultúremlékek kiállítását. A tisztelet adott ebéd után a délután folyamán Inczedy-Johsman Ödön főispán adott teát a miniszter tiszteletére.

Hölgyek! Tökéletes dauer és hajfestés
Rammingernél Bazár-épület

Általános mozgósítást rendeltek el Finnországban

Állami ellenőrzés alá helyezték a hirszolgálatot. — Sollumnál többszáz harcikosit vesztek az angolok

A Magyarország irja: A finn kormány elrendelte az általános mozgósítást, amelynek értelmében az 1897-es korszaktól kezdve az összes védköteles személyt behívták. Az Unsi Soumi finn lap hangsúlyozza, hogy Finnországnak csatlakoznia kell az európai gazdasági tömbhöz.

Helsinkiből jelentik: (NTI) A finn munkásság központi szervezete kijelentette, hogy bizalommal áll a kormány mögött.

Helsinkiből jelentik: (NTI) Az államelnök további intézkedésig elrendelte az egész hirszolgálat ideiglenes állami ellenőrzését.

636 EZER TONNA HAJÓTERET SÜLYESZTETT EL EGYETLEN HARCIS CSOPORT

Berlinből jelentik: (NTI) A védőerő főparancsnoksága közli: Harci gépeink Anglia körül elsüllyesztettek egy 2.000 tonnás hajót és súlyosan megrongáltak egy 3.000 tonnás teherhajót. Az ellenség az elmúlt éjjel gyengébb erőkkel Észak-Németország néhány helyére bombákat dobott le. 3 gépet lelőttünk. Egyik harcikötelékünk egyik csoportja 1940. április közepe óta 109 hajót süllyesztett el 636.000 tonnával és 63 hajót súlyosan megrongált.

Rómából jelentik: (Stefani) Az olasz fegyveres erők főhadiszállásának 380-ik közleménye Észak-Afrikában a sollumi arcvonalon a tisztogatás tovább tart. Tüzérségünk elhanyagos alakulatokat szórt szét. Légierőnk bombázta az erődöt és több ízben támadást intézett brit gépesített oszlopok ellen. Kelet-Afrikában Gondar szakaszán visszavertük a támadókat. Az ellenség több mint 400 halottat és sebesültet hagyott hátra. Az ellenség támadta Debrát is, de a védőerők ellentámadásba mentek át.

Rómából jelentik: (MTI) Az olasz főhadiszállás péntek esti kiegészítő jelentése szerint Sollumnál elfogott vagy elpusztított harcikosik száma többszázra emelkedett.

Berlinből jelentik: (NTI) Szombatra virradó éjjel az ellenség bombákat dobott le Északnyugat-Németország néhány jelentéktelen helységére. Több polgári személy meghalt, vagy megsebesült. Csekély kár keletkezett az épületekben.

Berlinből jelentik: Mint a Német Távirati Irodának illetékes helyről közlik, június 15-ike és 20-ika között kemény légiharcok során összesen 96 angol gépet lőttek le. A német légi fegyverem 12 gépet veszített.

SIKERTELEN ANGOL ERŐFESZÍTÉS DAMASZKUSZ ELŐTT

Vichyből jelentik: (NTI) A pénteki

hadijelentés szerint az angolok eredmény nélkül támadták Damaszkuszt és Merdzs Ajunot. Az előnyomuló angol csapatokat páncélos oszlopaink visszaverték és négyszáz foglyot ejtettek.

Rómából jelentik: (MTI) A Giornale d'Italia vichyi jelentése szerint a brit csapatok elérték Damaszkusz külvá-

rosát. Egy francia hadoszlop oldaltámadása fenyegeti az előretolt angol csapatokat.

Vichyből jelentik: A legutóbbi jelentések szerint elkezdődött harcok dúlnak Damaszkusz előtt. Az angolok nagy erőfeszítéseket tettek. Két ízben is visszaverték őket.

Roosevelt üzenete a kongresszushoz a Robin Moore elsüllyesztéséről

Washingtonból jelentik: (Reuter.) Roosevelt elnök a kongresszushoz írt üzenetében megállapítja, hogy a Robin Mooret német tengeralattjáró süllyesztette el.

Ugy látszik — mondja az elnök az üzenetben — meg akarják akadályozni kereskedelmünket, valamennyi baráti állammal.

Németország mindaddig a megfélemlítés eszközével akar ránk hatni, amíg rá nem vessz arra, hogy hagyjuk abba Anglia megsegítését.

De ha ennek engedünk alávetjük magunkat a Német Birodalom mai vezetői világalalmának. Mi nem engedünk.

Roosevelt nem nyilatkozott arról, hogy milyen intézkedéseket terveznek a kereskedelmi hajók védelmére.

Roosevelt üzenetének megszerkesztése közben távbeszélőn tanácskozást folytatott a beteg külügyminiszterrel. Az üzenet megszövegezésében egyedül a helyettes külügyminiszter vett részt.

Zürichből jelentik: (B. T.) A Neue Zürcher Zeitung jelentése szerint a kanadai miniszterelnök kijelentette, hogy Roosevelt még a nyár folyamán ellátogat Kanadába.

Washingtonból jelentik: (Stefani) Az amerikai sajtó jelenti, hogy Róma és Berlin egyidejűleg bezáratta az olaszországi, illetve a németországi amerikai konzulátusokat. Az amerikai közvélemény a német ellenintézkedésekre felkészült, de az olasz intézkedés meglepetést keltett, mert Washingtonban azt remélték, hogy az Olaszországgal szemben követett megkülönböztetett eljárásai némi előnyt húzhatnak céljaik számára.

JAPAN A NANKINCI KORMÁNYT ISMERI EL KINA EGYEDÜLI TÖRVÉNYES KORMÁNYÁNAK

Tokióból jelentik: (NTI) Macuoka külügyminiszter diszkrét adott a Tokióban tartózkodó Vang-Csung-Vei tiszteletere. A diszkrét módon felkötöttjében a japán külügyminiszter hangsúlyozta, hogy Japán összenőtt Kinával. A két ország legfontosabb hivatása, hogy Keletázsiai állandó jellegű rendet és békét teremtsen. Japán a nankingi kormányt Kina egyedül törvényes kormányának ismeri el és ennek a kinyilvánításnak megfelelően bizalommal van iránta a Keletázsia felépítésére irányuló együttműködés tekintetében.

A kormány el akarja tüntetni a társadalmi egyenlőtleniséget

Keresztes-Fischer belügyminiszter nyilatkozata az országos nép- és családvédelmi alap működéséről. Imrédi Béla a zsidókérdés megoldásáról beszélt a képviselőházban

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter pénteken délután a sajtó képviselői előtt ismertette az országos nép- és családvédelmi alap, valamint annak végrehajtási szervezete az országos szociális felügyelőség munkáját és idej munkatervét. A belügyminiszter rámutatott arra, hogy a kormányzat nemcsak komoly elhatározással, hanem tekintélyes anyagi eszközzel is gondoskodik főként a mezőgazdasági foglalkozású sok gyermekes családokról. Hangsúlyozta, hogy igyekszik eltüntetni a szociális egyenlőtleniséget. A munkából a társadalomnak is ki kell vennie részét.

Neveléssel át kell alakítani a társadalom szellemét, hogy a szociális

együttműködés szükségességének tudata meg legyen az emberekben.

A különböző társadalmi egyesületeknek is, amelyek eddig egyéni módon vállaltak részt, ezentul egységes irányítás mellett, egységes elvek szerint kell működniük.

KÜLÖN GONDOSKODÁS ERDELYRŐL

A belügyminiszter ez után ismertette az országos nép- és családvédelmi alap szervezetét és munkájának módszereit.

A szociális feladatok ellátására a kormányzat hatvanmillió pengős költségvetési keretet biztosított, ezenfelül külön gondoskodott a visszatért keleti és erdélyi ország-részek szükségletének fedezéséről.

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszoló

Tábla-üveg nagy raktár

Képkerepezés

Fa burkoló üvegcsempék gyári lerakata

Nagyvarad, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13

A hatvanmillió pengős hitelkeretből 14 millió pengőt igénybe vesz a meglévő intézmények fenntartására. Az idén ötezer ház épül.

Több millió pengővel háziállatokhoz juttatják a sokgyermekes családokat. Elősegítik a sokgyermekes családok földhözjuttatását is.

Az országos szociális felügyelőség a rendes évi munkatervén felül más feladatokat is vállal. A múlt év őszén részt vett a leszerelt katonák foglalkoztatásának megszervezésében, most pedig bekapcsolódik az árvíz és belvíz következtében összedőlt házak felépítésének irányításába.

A szociális felügyelőség működésének eddigi eredményei eddig csak részletekben mutatkoznak. Meginduló rendszeres munkáról van szó, amely az egész országot átfogó szervezetben történik.

Megállapítható, hogy máris megugrást keltett ennek a szociális szervnek működése. Szükség van a közvélemény jóakarására és türelmére és a kormány biztos abban, hogy a munka meghozza a kívánt eredményeket.

IMREDY BELA FELSZÓLALASA A KÉPVISELŐHÁZBAN

Budapestről jelentik: A képviselőház tegnapi ülésén Imrédy Béla, a Magyar Megújulás Pártjának vezetője is felszólalt.

Visszapillantást vetett a 36 tagú bizottság megalakítására. Szerinte az utóbbi évek törvényei deffenzív jellegűek.

A zsidókérdésre kitérve, szerinte a „közép” zsidók a legveszedelmesebbek a magyar középosztály szempontjából. A zsidókérdés megoldása csak a zsidó nemzeti állam megalapítása lehet. Előkészületeket kell tenni, hogy a zsidó kivándorlás után a gazdasági életben ne legyen fennakadás.

Imrédy Béla ezután a gazdasági élet szervezésének kérdésével foglalkozott. A javaslatokat nem fogadja el.

Donáth György betervezte a közellátási javaslattal kapcsolatos bizottsági jelentést. A Ház legközelebbi ülése június 23-án délelőtt lesz és azon a 36-os bizottság mandátumának meghosszabbításáról szóló javaslat tárgyalását folytatják.

Schütz:

Szentek Élete

Négy kötetben. Füzve, kötetenként 3 pengő, félvászonkötésben, kötetenként 4 pengő, egészvászonkötésben, kötetenként 4*50 pengő, vastagabb papíron, vászonkötésben, kötetenként 6 pengő, luxusbőr-kötésben, kötetenként 8*50 p.

Megrendelhető könyvtályunknál.

Nincs

petroleum,

vezetesse be a villanyt kedvező fizetési feltételek mellett.

Kovács Gyula

villany és rádiószerelő, Alapi u. 2.

A magyar-horvát unió 850-ik évfordulója

— 1091—1941 —

Ezzel a tanulmánnyal új külső munkatársunk, dr Széll Sándor mutatkozik be olvasóinknak. Hiszünk, hogy őt is, mint a többiekét szívükbe, szeretetükbe fogadják.

A legnépszerűbb magyar király, László nagy katonaszentünk születésének múlt évi 900. évfordulójának alkalmával közzétett megemlékezések irányították utóljára a közvélemény érdeklődését a magyar-horvát kérdésre.

Ebben az esztendőben van 850. évfordulója eme jelentős államközösség létrejöttének, amely egészen a monarchia felbomlásáig fennállt. A vele kapcsolatos egész probléma-komplexum 1790 óta igen hevesen vitatott kérdés volt. Sajnos, a multban ezt úgy a horvát, mint a magyar történetírók politikusként kezelték, ami tárgyilagos megítélésnek és kibontakozásnak rendkívül nagy akadályt jelent. A párizskörnyéki békek által teremtet új helyzetben azonban már politikamentesen lehetett a kérdést tanulmányozni. Az azóta e kérdéssel megjelent munkák már a tárgyilagos történetírói magasztalásán mozognak.

Ezenkívül főként a legújabb kutatások, közelebbről Magyarország és Bizánc közötti összeköttetésekre vonatkozóan, világossá teszik előttünk, hogy itt nem egy elszigetelt magyar-horvát eseményről, hanem európai érdekességű külpolitikai eseményről volt szó.

Az alábbiakban megkíséreljük már most az unió kialakulását a fenti vizsgálódások alapján vázolni.

A kérdés vizsgálatánál szem előtt tartandó körülmény annak ismerete, hogy hol volt Horvátország és Magyarország határa az unió létrejöttéig, továbbá, hogy ez a határ a XI. század felfogásának megfelelően bíráltassék el. A világháború előtti elkeseredett közjogi vitákban kifejezésre jutó politikumnak egyik alapvető hibája, hogy ezt a körülményt megkerülte, vagy nem vette eléggé figyelembe, holott annak a világánál a kérdés mindkét részről kétségtelenül kedvezően lett volna megoldható.

A horvátok tulajdonképpen nem szlávok, hanem avar eredetűek. Az avar birodalom bukása után több avar törzs a mai Bosznia nyugati részébe húzódott le és az ott lakó illy-ekkel keveredett, országuk Chrobatia néven ismeretes. Konstantinos krónikája szerint feljegyzett hét törzsük neve mind türk eredetű, akár csak a magyar törzs és személynevek. A nép nevét a legelőkelőbb Chrobatos törzstől kapta. Nyelvében azonban időközben teljesen elszlávosodott. Körülbelül olyan folyamat mehetett itt végbe, mint az ugyancsak verrokon bulgároknál. Feltűnő azonban, hogy az avar szónak megfelelő mir (vagy mér) végzet igen sok eredeti horvát névben maradt meg: Tirpimir, Branimir, Kreszimir, Mutimir, Zvoimir (a képes krónikában Zolomer). A többi szláv (sclavi: szolgák) népeknél ez a szövegzet később már a -slav alakot mutatja, jelentésében a német Mann szónak felel meg: Wladimir — Wladislav — v. ö. Herrmann. Azonkívül feltűnő, hogy a horvátok méltóságát jelentő szavai csaknem kivétel nélkül türk (avar) eredetűek. Ban: Baján avar fejedelem nevéből, Zsupan a Csobán

névből, Voda (vezér) a Buda névből, szerbeknél: Vodja. A Vojvoda név az ősi magyar hadnagy (dux, princeps) szó szerinti fordítása (voj = had), a magyar vajda szó viszont ennek a szláv szónak átvétele.

A magyar honfoglalás déli határa kétségtelenül a Drávától délre nyúlt. A felső Dunától a Szávaig húzódtott egységes terület a rómaiak alatt ugyanis egy egészet alkotott (Pannonia), az avarok uralmát megdőntő frank provincia is az egész területet felölelte. Egész természetes tehát, hogy a honfoglaló magyarságnak a konszolidáció után legelső törekvése volt, hogy a gyepüvonalakat minden irányban a természetes határokig tolja ki. Azok a Drávántúli részek tehát, ahol ma Varasd, Verőce, Pozsega, Eszék és Szerém fekszenek, már a honfoglaláskor Magyarország szerves részei lettek.

Horvátország történelméből tudjuk, hogy ez a keleti és nyugati császárság peremén fekvő állam mindkét egyház hódításának erősen ki volt téve. Itt elsősorban egyházi hegemoniával állunk szemben, amelyben az esetleges politikai hegemonia csak függvénye, habár az összefüggés nyilvánvaló. Horvátország trónjára mindkét egyháznak megvoltak a maga jelöltjei, a folytonos trónváltások magyarázata ebben keresendő. Maga a nép is, hol „latin” hol „szláv” hívó volt. Az utóbbit talán a liturgia érthetőbb nyelve miatt kedvelte. Szent László király, aki a tengeren át norman rokonságával kerestett kapcsolatot, egy német-bizánci összefogás ellen is védekeznie kellett. Ezzel magyarázható, hogy 1089 táján megerősítette a magyar uralmat a Varasd magyar végvár és Zágráb között elterülő terra selavorum vagy Slavonia felett és ugyanakkor Zágrábban latin püspökséget alapított. *Magyarország déli határa tehát a Száva völgyéig nyúlt le, ami értető is, mert erre vonult az Itáliába vezető legfontosabb hadiút a „Strada Ungarorum”. Az itt lakó szlovéneket, a magyarság tótoknak nevezte, akik régebbi nevük (sclavi) szerint is szlávok.*

Az egyik 1381. évi okmány felsorolja Magyarország 9 legnagyobb városát: Buda, Visegrád, Székes Fehérvár, Kassa, Trencsén, Zágráb, Nagy Szombat, Pozsony és Sopron. A horvát és dalmát városok itt felsorolva nincsenek. Mátyás király korában is a Száva az ország déli határa.

A horvát fejedelemség kezdetben Bizánc hűbérese volt, akárcsak Velence. Tomisláv az első fejedelem, aki a „kral” címet felveszi. Horvátország határát egészen a Szávaig terjeszti, utódai II. és III. Kreszimir pedig a boszniai területeket is meghódítják. Bizánc megbízásából ismételt betöltötték Dalmáciában a császári helytartói méltóságot. IV. Kreszimir Péter az első horvát király, aki mármint eparchosa Dalmáciának, hanem teljes királyi jogkört gyakorolt és magát „D. G. Rex Croatiae et Dalmatiae” nevezi. Hatalmát egyidőre a szávántúli szlovénekre is kiterjeszti elődeinek az Árpádházzal való ha-

gyományos szövetségét azonban ő is felújította. Ezt legbizalmasabb hívének, Zvoimir bánnak, László nővérével kötött házassága is megpecsételte. A horvátok legnépszerűbb királya, Kreszimir, utódok nélkül elhalván, „rex Zwonymer” követte őt a trónon. A horvát-dalmát királyok székhelye az adriai tenger partján Tenger-Fehérvár (Biograd) városában volt.

Zvoimir hirtelen halálával 1088-ban pártokra szakadt az ország. A „latin” és „szláv” jelszavak nyomán újra lángallobban a küzdelem. Az özvegy királyné körül csoportosult horvát vezérek az országukra törekvő Bizánccal és szövetségeseivel. Velencevel szemben támogatásért a szomszéd magyar királyhoz fordultak, akár csak a multban és egyben a sors és érdekszövetségből kifolyólag történeti szükségszerűséggel törekedtek a magyar-horvát életközösség megerősítésére.

László király 1091-ben Zágrábon át a horvát határra ér. Itt leveri az ellenpárt seregeit és tovább vonul a tengerpartra, a horvát királyi székvárosba, ahol az őt a trónra meghívók nagy hódolattal fogadják. Közben Bizánc László lépését ellensúlyozni öhajtván, a kunokat küldi az ország hátába, mire László — unokaöccsét, Álmost, királyi helyettesül hátrahagyva — sietve Erdélybe megy, hogy a kunokat kiverje az országból. *László tehát megmentette Horvátországot Bizánc és a szláv rítus karmáiból a latin kultúrközösség számára.*

A magyar álláspont hirdetői a század elején ezt hódításnak mondták, míg a horvátok önkéntes csatlakozásától beszéltek és ennek alapján be-

széltek még fennálló perszonálunióról.

Mind a két szemlélet téves. Mert a hódítás és önkéntes csatlakozás a kora középkora életfelfogás szerint értelmetlen és csak később kialakult fogalmak, amelyeket nem lehet több századdal korábbi korszakba visszavetíteni. A magyar felfogás szerint vitatott hódítás nem vonatkozhatott a Száván délre eső területekre. A Szávától északra eső területek a honfoglalás (896) óta Magyarország szerves részei és ezért a horvát szemlélet szerinti önkéntes csatlakozás — ha erről mint ujjabkori fogalomról a középkorba visszavetítve beszélni lehetne — csak a horvát, vagyis a Szávától délre eső részre vonatkozhatik.

Szent László halála előtt Álmos helyett a papnak nevelkedett Kálmánt jelöli a trónra, aki azt 1095-ben foglalja el és Álmos gyenge kormányzása alatt zavarossá vált horvát-dalmát helyzet megszilárdítására Merkur ispánt küldi Tenger-Fehérvárra, míg Álmos a keletmagyarországi részek kormányzását veszi át. Közben Velence Bizánc megbízásából néhány dalmát várost behódoltat. Majdnem ellenségeskedésre kerül a sor, mikor Kálmán diplomáciai tárgyalásokat kezd Bizánccal, amelyre eredményeként Szent László leányát Piroskát (a későbbi Irene bizánci császárnét) az akkori Európa egyik legelőkelőbb származású hercegnőjét, Joannes trónörökösével háziasítja össze. A frigy eredményeként Bizánc lemond Dalmáciáról és Velence tüni kénytelen, hogy Kálmán 1105 tavaszától kezdődően Zárát, Sebenicot, Traut és végül Spalatót visszafoglalja.

Kálmán, mint örökös király, jogait a pápa is elismerte és 1102-ben Tenger-Fehérvárott fényes ünnepségek között megkoronáztatta magát. Ettől kezdve „D. G. Rex Hungariae, Croatiae et Dalmatiae” nevezi magát.

A király helyettese a bán (legelső a Csák nembeli Ugra 1105-ben) az ország kormányzatának feje. A királyi

A KERESZTIVETÉS

Írta: ZOMBORY SÁNDOR

Színészkoromban történt velem az alábbi humoros eset.

Vándortársulatunkkal Erdély magyarlakta vidékére bolyongtunk. Erdély magyarsága nem a legrosszabb viszonyok között tengette elnyomott, kisebbségi sorsba alázott életét. Azért szerénev tehetségéhez merően türethetően pártolta az olykor-olykor hozzájuk vetődő vándorszínészeket. A keresetből meg is élhetünk volna becsületesen, ha nem lettek volna a kontrollok, akik hiénamód vetették rá magukat a magyar színészek keserű munkája által megkeresett kis bevételére. Különböző jelzők alatt jöttek ugyan, de mind arra törekedtek, hogy kasszánk amugy is csekély tartalmát minél jobban megkönyvitse. Ugy, hogy mire a kiadósokat elszámoltuk, alig maradt néhány lei, amin sokszor tízennyolcan huszan akartunk osztozkodni...

Ez így volt mindentelég...

Ilyen körülmények között jutottunk el Szamosújvárra.

Megérkezés után másnap a kelles bedílt a próbára:

— Uraim! A terencendi szerzetesek házfőnöke szívesen lát vendé-
gül napi teljes ellátásra egy jó keresztény ifju embert!

A társulat összenézett. Ez a legjobb valami, amit a nehéz viszonyok között egy fiatal színész várhat... Egy embernek könnyebb lesz a sorsa. Nem kell arra gondolni, évés közben: hogyan fogom kifizetni, miből?... S egyáltalán ki tudom-e majd fizetni?... Mit fogok érte ott-hagyni zálogba — amit majd sohasem tudok kiváltani, — legjobb esetben, hogy sikerül megalázó sirással kiegyenlíteni a szegységtartozást...

Rövid tanácskozás után, mivel legliatalabb, nőtlen és legbuzgóbb templomjáró voltam, reám esett a választás. Nagyon boldog voltam. Délben, próba után örömmel mentem a kellekessel, hogy bemutasson a rendház főnökének...

Csengetés után, alacsony, kedves, fürgé fráter nyitott kaput. A kellekest már ismerte.

— Dicsértessék! — köszöntötték egymást. Én halkan mondtam a kelles után. Bemutatott. A fráter átvett, becsukta a hatalmas kaput és bevezetett egy hatalmas boltíves terembe. A házfőnök nem volt megcöthon. A fráter magamra hagyott.

Különös érzések kavargtak bennem. A szívem hevesen dobogott...

hadak és várórségek vezérei is magyar ispánok voltak. A lakosság természetesen régi jogainak és kiváltságainak teljes élvezetében maradt. Az ország nyugalma helyreállt, „isteni intésre a szentséges Kálmán király visszaadta a föld és tenger békéjét”.

A két országot és népeiket jogilag csak a király személyének közössége fűzte össze, de ez a kapcsolat a gyakorlatban egyértelmű volt a teljes reálunióval. A középkorban az állam egy a király személyével, illetve az államhatalom egy a király hatalmával. A rex és regnum ebben a korban elválaszthatatlan egységbe olvadnak össze. A korai középkorban tehát még nem lehet nemzetiségileg, vagy közjogilag felfogott horvát kérdéssel beszélni.

Bizánc helyébe lépő oszmán hatalom Mohácsnál halálos csapást mér a hármas királyságra, amelynek eszmei és szellemi egységének legklasszikusabb képviselői ezidőben a Zrínyiek és Frangepánok. A török uralom elnyelte Horvátország nagyobb felét, míg Dalmáciára az időközben tengeri nagyhatalom lett Venecei Köztársaság tette rá kezét. Horvátországból csak az északnyugati rész Zengg, Ogulin és Károlyváros városokkal, Szlavóniából Zágráb vidéke maradt szabadon. A trónt ekkor a Habsburgok foglalták el, akiknek különös szemlélete koronázásukonként (osztrák tartományonként) kezelte az uralkodó alatt álló területeket. Ettől kezdve a tengerpart Varasdíig elterülő szabad részt nevezik Horvátországnak, míg az ettől keletre, a Dráva és Száva között elterülő részt, amely 1699-ben szabadult fel a török uralom alól, valamint az Eszék-től keletre eső Duna és Száva közötti részt, mely 1718-ban szabadult fel, tévesen Szlavóniának (Kgr. Slawonien) nevezi az osztrák közigazgatás.

Napoleon császársága alatt (1812) Horvátország Karinthia egy részével és Dalmáciával együtt Illyr Tartományok néven (Carinthie, Istrie,

Croatie Civile, Croatie Militaire, Dalmatie) francia protektorátus. Zágráb és a Száva feletti részek természetesen Magyarországhoz tartoztak. Napoleon bukása után az egész vidék szintén osztrák uralom alá került László és Kálmán jogán, ugyanezen alapon kerül ide 1878-ban Bosznia is.

A francia forradalom és nyomában fellépő nemzetiségi eszme új szem-

léleteket hozott. A király, az állam és a nép fogalma új tartalmat kapott. A nyelven alapuló nemzetiségi eszmének a sorsközösségen, vérrokonosságon és együttes történelmi fejlődéssel, mint determináló faktorokkal szemben erősen az előtérbe való állítása megakadályozta azt, hogy ezek a fogalmak tisztázatlanok, ami a jövő fejlődés szempontjából nagyje-

lentőségű lett volna.

A vérrokonosság, a közös történelmi múlt, kiváltképpen pedig a tökéletes egymásrautaltságból folyó sorsközösség olyan faktorok, amelyek a hamis jelszavak és téves eszmék által felkavart zavarokon túl határozottan irányítják a magyar és horvát nemzetet egy szebb és boldogabb jövő felé. SZÉLL SANDOR dr

1660 JULIUS 14 — AUGUSZTUS 30.

VÁRAD OSTROMA

— Gróf Bethlen János egykoru leírása —

Mai számunkban megkezdjük gróf Bethlen János érdekes könyve fordításának közlését. A könyv Nagyvárad 1660 július 14-től augusztus 30-ig tartó ostromát írja le. Kevesen ismerik ennek a könyvnek tartalmát, kevesen tudják azt, hogy Várad ostrománál a magyar asszonyok az egriekhez hasonló hősiességgel álltak a várfalakon. Időszentűnk láttuk az ismertetést most, amikor a Várnak műemlékké és nemzeti zarándokhelyévé való átalakítása egyre sürgetőbb követelése széles köröknek. A latinnyelvű munka fordítását Jaklovsky Dénes székelyudvarhelyi tanár végezte.

— Első közlemény —

Tudnunk kell, hogy a híres-nevezetes várad-i erősség síkságon emelkedik, a Körös folyó partja közelében; az a folyó tőle északra folyik, keletre nádasok terülnek el éppen elegendő szélességben s (amint a lakosok hitték) alig járható; délre és nyugatra a nagyra növekedett város, jobban mondva falu fekszik (mivelhogy semminemű fal se veszi körül), északra a már említett folyó van és azon túl sok-sok magas szőlőhegy, de olyan nagy távolságra a vártól, hogy (amint eladdig tévesen hitték), a rajtuk felállított ágyuktól nem kellett félni.

Vár igazában kettő volt; a külsőnek öt, téglából rakott, igen nagy, de azért ha azt vesszük, hogy milyen régen emelték őket, jól épült bástyája volt, azonkívül még széles és mély árok vette körül, amely vízzel volt tele, annyira félték az ellenségtől; a belsőnek éppen annyi bástyája volt ugyan, de falai, amelyek nagy és tagas épüle-

tek emelését tették lehetővé s egyben védelmül is szolgáltak, magasba nyultak, ugyancsak nagy hasznára vált a várbelleknek béke idején, de nagy kárakra volt akkor, amikor a várat védelmezték (amint alább ki fog tűnni). Nagy ágyuk és kisebbek, nemkülönben löszér, olyan bőven voltak, hogy elegendő maradt belőlük még a vár elhagyása után is. Elelem nem volt éppen sok, de elegendő.

A VÁRORSÉG; A VÁR KÉTSÉGBE-
EJTŐ HELYZETE

Azonban minden rendű és rangú férfit összevéve (s a gyermekeket és asszonyokat nem számítva) a vár őrsége nyolcszázötven főnyi volt, holott a vár nagysága miatt legalább ötezer védőre lett volna szükség. Ez a szárnny hiány időzte elő a vár kikerülhetetlen elését. De mire gondoljunk, ki- nek a hibájából? Miután azok fondor- kodása révén. Ezek Rác János, Szté- pán Ferenc, Teleki Mihály nemsek és Balog Mátyás alkaptány voltak.

Várad vára Rákóczi fejedelemnek hódolt be s minek utána néhány nappal előbb a fejedelem ott elhalálozott, Gyulai Ferenc, a vár alkaptánya, Teleki Mihály és mások, akik a fejedelem pártjának főemberei valának, azzal az ürüggyel, hogy elhunyt uruk iránt a kegyelet adóját rójják le, Rá-

Ali basa hiába szólítja fel megadásra a védősereget

1660 július tizennegyedikén Ali basa teménten sok katonával közeledett a várhoz s keletre tőle, napvilág, az ágyuk lötvárolán kívül ütött tábor; az éj beállta előtt a fővezéret tábor; — (amelyben maga is tartózkodott) — a város egyik részébe (a lakosok Velenecének hívták azt a részt) telepítette át, fák közé, de nagy kárára a várnak, második táborát nyugatra a vártól a Körös két partján helyezte el Szejdi Amhet basa, parancsnoksága alatt, a harmadikat északra az Aranyos és Ablakos nevezetű szőlőhegyek között. A következő nap és pedig július hó 15-én a maga és a Barsai fejedelem levelével (amelyet kierőszakolt) megadásra szólítja fel a várat. Ha megadják magukat, összes javaik háborítatlan birtoklását és sérthetlenségét ígért nekik, viszont a legkínosabb hállal fenyegette meg őket, ha ellenállanak. Azonban a vár védői, bár azzal lehetett gyanúsítani őket, hogy az előző időkben olyasmit cselekedtek, ami

nem tetszett a török portának, mégis azt hangoztatták, hogy néhány nappal előbb Szejdi Amhet basa újra kegyelmébe fogadta őket s az ő menlevelének oltalma alatt állanak, a végtelen hatalmu császár hűveinek tartják magukat és kéri, hogy ne nyomorgassák őket az ostrommal, mert, ha azt nem szüntetik be, a Szejdi basa esküjét tartalmazó levelet karóra, akasztják fel s bizva-biznak abban, hogy Isten fog bosszút állani az ő esküszegéséért. Es ugy látszott, hogy kijelentéseiknek van némi alapja, mert ambátor azután hogy Szejdi basa először kegyelmébe fogadta őket, újra Rákóczihoz pártoltak s bajba keverték Boldvai Márton alispánt s társait, (akiket mint kezeseket küldték a basához), mégis, Rákóczi elhunyt után Szejdi (aki nem tudott arról, hogy rangját veszítette), újra biztosította őket kegyelméről, viszont ezt a megkegyelmé- zést Ali basa semmibe se vette.

(Folytatjuk.)

Meghatódottsággal vártam a főnökkel való találkozásra. Mit is fogok mondani, ha meglátom? ...

Am fölösleges volt minden aggodalom. A házfőnök végtelenül kedves és szívélyes volt. Érdeklődött: sorsunk iránt... Majd átadott a fráternek, hogy vezessen be a kis szobába s adjon ebédet.

Ez lett az én kis szobám, ahol a nemesszívű ferencendi szerzetesek a krisztusi szeretet gyakorlásával minden reggel, délben és este terített asztallal vártak reám...

Mint jó keresztény ifju, minden alkalommal evés előtt és után kezesztetvetve elmondtam az asztali áldást... (Ezt máskor is mindig megtettem.)

Igy voltam a szamosújvári ferenceselek vendége két hétig.

*

Eljött a búcsú napja. Illőképpen megköszöntem a főtisztelendő atyáknak a szíves vendéglátást.

Ugyanakkor nagy lelkiismeretfurdalást éreztem bensőmben, amit mindenáron be akartam vallani. Bántott, hogy nemes szívű jöltevéimet megcsaltam irántam való bizodalomban... Nagynehezen hozzá- legtam hát vallomásomhoz:

— Főtisztelendő atyám, — szólottam a házfőnökhöz, — nem tudok úgy eltávozni, hogy nagy bűnömöt be ne valljam

A főtisztelendő pillanatnyilag komolyan rámnézett.

— Csak nem követett el talán valami súlyosabb bűnt?

— Azt nem, de amit tettem, az éppen elég... Hiszem és remélem, hogy főtisztelendő atyám mint Krisztus szolgálja s aki az Ő nevében cselekszik jól, megbocsátja gyarlóságomat...

A főtisztelendő úr most már kedvesen mosolygott s úgy biztatott:

— Csak mondja fiam, mondja nyugodtan...

— Meg kell vallanom, hogy érdemtelenül vettem igénybe vendégszeretetüket. Mert én nem keresztény, hanem keresztényen vagyok és pedig kálvinista...

A főtisztelendő úr nem lepődött meg ezen. Vállamra teite kezét és a szemembe nézett:

— Szeretem az őszinte embereket, bármilyen hitűek legyenek is. Mi Krisztus nevében, az Ő szent szeretetével tettük, amit tettünk... Én az első vacsora alkalmával láttam, hogy nem katolikus.

Erre nagyon elpirultam.

— Honnan?

— A keresztvetésről. Ne feledje el: a katolikus ember, mikor keresztet vet, a mellén nem jobbra, mint ahogy ön tette hanem előbb balra s aztán vet jobbra keresztet... Nyugodjon meg s menjen békességgel...

Deák Ferenc és az összeférhetetlenség

— Időszerű fejezetek Egy Irén könyvéből —

Az összeférhetlenség javaslatát tárgyalják a Házban. Bizonyára sokan hozzászólnak majd. A miniszterelnök egyenesen azt javasolta, hogy pártközi értekezleteken vitassák meg részleteit. Nem ártana ezekben a napokban megidézni a „haza bölcsének” szellemét. A keldai nagy puritán tudna igazán hozzászólni az összeférhetlenség kérdéséhez.

Bizonyos körök mostanában betegesen ragadják meg a különféle alkalmakat, hogy a Tiszákat ünnepejék. Tegyük egy kicsit félre most bálványainkat és menjenek vissza egy lépéssel Deák Ferencig. Az „öreg ur” eligazítja őket a politikai tisztesség útján. Erre pedig mostanában nagy szükség van.

Az alábbi fejezetet Egy Irén most megjelent könyvéből vesszük és az összeférhetlenségi javaslat vitájában, mint hozzászólást, illetékesek figyelmébe ajánljuk.

Deáknak élete utolsó előtti éveiben része volt abban, amit fiatal korában sikerült elkerülnie: a belső megrendülésben.

Egész munkája hirtelen értelmét és értékét veszítette a szemében. Magával ragadta egy örvény, amelynek mélysége nagyobb az emberi lélek minden erejénél és nagyságánál.

Tragikuma abban volt, hogy ő, az örök passzív, egyszer életében: cselekedett. Kényszer és felszólítás nélkül elvállalt egy feladatot. Most felelősnek érezte magát tette minden következményéért. Vállalkozott, hogy az egész nemzet sorsát irányítja. Azóta nem tudta az ország életében végbemutató dolgokat saját személyétől és lelkiismeretétől elkülöníteni.

Addig, amíg a mások felszólítására, kényszerből állt ki a porondra, megelégedett a lehetséges megoldásokkal. Mióta saját jószántából cselekedett, mindent egyszerre szeretett volna elérni. Felépíteni a gazdag, hatalmas Magyarországot, amelynek minden polgára jólétben él. Elveszítette tárgyilagosságát. Megfeledezett arról, hogy munkatársai nem szentek, nem zsenik, hanem a maguk kis anyagi és családi érdekeinek hálójában vergődő átlagemberek. Mindenkitől a legjobb munkateljesítményt, legnagyobb áldozatoságot és becsületességet követelte volna, hogy az országban minden a legszébb és legjobb úton haladjon. Minden hiába, minden zökkenő, minden ideális szemszögből megnézve nem megfelelő dolog láttára föllázadt ön-maga ellen az erkölcsi érzéke.

Megremegett, ha kivégzésekről olvasott az újságban. — Annyit sem tudtam elérni, hogy a halálbüntetést eltorolják! — marta bensejét a gondolat.

Ha kicéhezett, rongyos ember vetődött éleje, torkán akadt a lélegzete.

— Semmit sem csináltam! — szögezte le csüggedten a fejét.

Ha csalárról, politikai megvesztegetésről hallott, fékezhetetlenül kikelt magából.

Párthivei egyre érthetlenebbnek találták a viselkedését. Tanácstalanul kérdezték egymástól, hogy mit akar tőlük, miért nincs velük megelégedve az öreg ur?

Deák pedig éjszakákon át, majdnem önkívületileg gyötörte önmagát a gondolattal, hogy hol van elhibázva a

rendszer, hol van eltörve a szerkezet, amelynek nyikorgása sértette a fülét.

Mikor a kiegyezést megalkotta, jól tudta, hogy művének vannak hiányai.

„Van-e, aki azt állítaná, hogy politikai állásunk, alkotmányos törvényeink fejlesztése már be van fejezve? Ha fejleszteni akarjuk erőnket, annak tér kell, melyen mozoghassunk és ezt a tért megadták új törvényeink. De ki akarja mondani, hogy politikai állásunk változhatatlan és alkotmányos, anyagi és szellemi téren többé haladni nem kívánunk? — mondta a kiegyezésről.

Deák nem épületnek, csupán üres teleknek tekintette az Ausztriával való kibékülést. Térnek, amelyre a nemzet építhet, amelyen szabad mozgása van.

Mikor pedig nekilendültek az új erők, több dolog nem tetszett neki, ami keletkezett, azon a helyen, amelyet ő tett szabaddá a fejlődés céljaira.

A gazdasági élet fellendült. Jólétet, nyugalmat hozott az ország népének, de voltak árnyoldalai is. A régi országgyűlések honatyái önzetlenebbek, gerincesebbek voltak, mert egyetlen helyről jöhetett csak anyagi előny és hivatal a részükre, a gyűlölt bécsi kormánytól.

Most azonban megváltozott a helyzet. Magyar földön keletkeztek a vállalkozások, amelyek vagyont, társadalmi rangot hoztak vezetőik és az érdekkörükbe tartozók számára. Lehetőség volt a meggazdagodásra.

S a politika vezéralakjai nem mindnyájan voltak puritánok és bölcsök. Egyre több politikus kezdte kiépíteni közigazgatási érdekeltségeit. Gyarapodtak, de az a gyarapodás nem mindig szolgálta egyben a nép jólétét is.

Deák, az önzetlen, tisztakezü és igénytelen ember, egyre idegenebbnek érezte magát a haszon jegyében zajló

politikai események között. Asztmája és ennek következtében fellépő szívgyengeség, egyre ziláltabbá tették idegállapotát. Türelmetlen és haragos lett az emberekkel szemben, akiket annyi türelemmel és megértéssel próbált jóra vezetni régebben.

Mikor saját pártjában is észrevette azt a jelenséget, hogy a képviselők közül többen félreletesnek minden erkölcsi és elvi aggályt a pénzszerezés kedvéért, keserű humorral mondta:

— En csak Deák vagyok, de nem Deák-párti!

Egyszer a képviselőházban ülés után véletlenül egyik miniszter kabátját segítette rá a szolgá. Deák észrevette a tévedést és megjegyezte a maga gunyoros modorában.

— Nem az enyém ez a kabát. Nagyon nagy a zsebe!

Eleinte megpróbált gátat vetni az elharapódzott haszonlesésnek és példájával akarta megmutatni az utat, amelyen a politikusnak járnia kell, aki számoltart a saját lelkiismerete tisztaságára és az utókor becsületére.

Részvett ő is a közigazgatási intézmények alapításában, hiszen az ország érdeke volt, hogy ezek minél nagyobb számban létrejöhessenek. Voltak részvényei az Általános Biztosító Társaságnál, a Földhitelintézetnél, az Állatkertnél és több más meginduló vállalkozásnál. Addig ott volt kis pénzével és tekintélyével, amíg az intézmény meg nem alakult. Haszonban részesedni azonban nem tartotta méltónak olyan államférfihez, aki elfogulatlan és tisztakezü vezetője akar lenni az országnak. Mikor a vállalatok felvirágoztak, kamatot es osztalékok kezdtek fizetni, Deák tudott a részvényeken.

Ha betegsége, vagy távolléte miatt nem tudott résztvenni a parlament

Szóda viz
olcsón bármikor
hieginkusan otthon
készíthető.
Palackok és szénsav-
patronok kaphatók és
cserélhetőek

TÖRÖK

vas-, feste- és háztartási cikkel
kereskedésében.
Rákóczi-ut 2. — Bazár épület.

ülésein, visszautasította a képviselői díjat

— Nem dolgoztam meg érte! — mondta

Mintha Platon utópista „Allamának” egy közművelő bölcséje eleve nem volt volna meg a személyében.

Megannyit sem fogadott el az államtól, hogy kedvezményesen utazzék a vasuton. Ezzel is példát akart mutatni az egész családjukat ingyen kocsikázató politikai hatalmasságoknak.

Egyetlenegyszer tudták nagy ravaszkodással rávenni, hogy külön vonaton utazzék. Népszerűsége sokszor terhére volt. Ha hire futott, hogy Deák a vonaton van, azonnal csődület támadt a vasúti kocsik körül.

Az állomásokon üdvözlő küldöttségek várták a főispánok és polgármesterek vezetésével. A falvak határában sorfalba állított éljenző sokaság lesta érkezését.

Panaszkodott, hogy nem hagyják nyugodtan utazni.

Legközelebbi útja alkalmával valamelyik politikus előre értesítette a Déli Vasut igazgatóságát. Az igazgatóság üzent az öreg urnak, hogy gyorsított tehervonatot indít véletlenül éppen abban az irányban, amerre Deák készül. Ha akarja, személykocsit akasztanak hozzá. A vonat megállás nélkül rohog át az állomásokon. Meg lesz kímélve a szónoklatoktól és minden kényelmenlenségtől.

Deák észrevette, hogy a teherkocsik üresek és rájött a csalásra. Többé nem

KONGRESSZUS UTÁN...

Az lenne a feladatom, hogy néhány gondolatot írjak az Erdélyi Katolikus Nőszövetség múlt vasárnapi, kolozsvári kongresszusához, mely a Főméltóságú Asszony jelenlétében zajlott le. Visszatekintés volt ez a nagygyűlés 22 év munkájára, örvendetes visszapillantás, mint mikor a hegymászók a meredek út végén, a csúcsok napsugaras, szabad világából lenéznek a fölötté vezető, göröngyös, nehéz — de mégis gyönyörű! — hegyi ösvényre, amelyen jöttek föl a csúcsra

Olyan fölségesen szép volt és méltó ez a visszapillantás, — úgy külsőségeiben, mint belső tartalmában — hogy az en tollam gyenge annak leírására. Megírták azt nálatam hivatottabbak tökéletesebben, mint én tudnám. Én tehát most nem is annyira a kongresszusról akarok írni, hanem arról, hogy az ott elhangzottak alapján mint éltem át újból, egészen személyesen mindazt, amit az Erdélyi Katolikus Nőszövetség, annak munkásai a Szociális Testvérek és az általuk irányított Leányifjúsági Mozgalom jelentett és jelent nekem.

Veress Judit, szociális testvér kongresszusi jelentésében elmondot

ta, hogy az Erdélyi Katolikus Nőszövetség 1926-ban, Aradon azért alakult, hogy a különböző női egyesületek — (a Romániában maradtakkal együtt számszerint 1300) — munkáját egységes célkitűzéssel és irányítással megővja erejük szétforgcsolásától. Mert egységben az erő! Istenem! 4 éve, mióta a Leányifjúsági Mozgalom tagja lettem, az egység szerelmese vagyok! Mindig ezt hallottam egyesületek vezetőitől: „Megbecsülni a többiek munkáját, összedolgozni velük, sohasem keresztezni terveiket, hiszen mindmind egyért dolgozunk: Istenért, népünkért!” S hogy milyen lélekemlően nagyszerű az egység megnyilvánulása, azt láttam most is a kongresszuson, ahol pazar szépséggel sorakoztak fel egymás mellett a Nőszövetség keretébe tartozó csoportok zászlói, jelvényei, tagjai — mint egy virágos kert, hogy az Ursten is biztosan mosolygott, ha lenézett rá. Igen, a Nőszövetség elsősorban az egység gondolatát és szeretetét adta nekem!

Az egységes irányítás egyfelől a lélek örök igényeire igyekezett terelni a figyelmet! — monodta tovább Judit testvér. Ezt szolgál-

ta az 1926-ban elindított liturgikus mozgalom is. — Hogy ma már nem tudok megenni niisztele nélkül; hogy esténként családtunk együtt térdel estl imára; hogy a gyakori szentáldozás révén baráti közelségbe jutottam az Urstennel; hogy a tavalyi tanulmányi év, melyet a Testvérek kolozsvári, Szociális Szemináriumában töltöttem hitben és szeretetben úgy megerősített, hogy bizalommal és boldogan hagyhatok életemmel és munkámmal az Urra; hogy embertársaimban a jót, az eszményt, az Istent kerestem és szerettem... ó igen, ezt is mind a Mozgalomunknak, a Nőszövetségnek köszömn.

Másrészt pedig szociális felelősségtudatot akart ébresztetni a Szövetség irányítása, erkölcsi, faji, kulturális és gazdasági értékeinkkel s az azokat hordozó emberrel szemben — hangzott tovább Judit testvér beszámolója. Igen! Ezt a fogalmat és lélektartalmat, hogy: „szociális felelősségtudat”, szintén az ifjúsági Mozgalomtól kaptam! Gyűléseinken, újságunkban, „A Nap”-ban, az ifjúsági tanulmányi héten 1939 nyarán, a Szociális Szemináriumban... amióta a Testvéreket ismerem és belekapcsolódtam a Nőszöv-

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30.
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Egyes szám ára 10 fillér
 Telefon: 12-27.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 12.301.
 Kéziratokat nem őrünk meg és nem
 adunk vissza

JUBILEUMOK

1891-ben, június 21-én a nagyvárad papnövelde lelkiigazgatója, Imrik S. Zoltán, három fiatal papot vezet Schlauch Lőrinc megyéspüspök elé és nevükben megköszönte, hogy ezen a napon a Székessygházban felszentelte őket.

A három fiatal pap: Molnár Kálmán, Brösztel Lajos és Hamernyik Sándor volt. Egy kivételével ma is itt vannak mind Nagyváradon.

Imrik S. Zoltán, a papnövelde egykori lelkiigazgatója azóta már hosszú életútát járt be. Ötven év telt el és ő ma 80 éves. Azon a napon érte el ezt a kivételes szép kort, amikor három volt tanítványa, akit ő vezetett a szentelési oltár elé, elérte szentelésének ötven éves iordulóját. Nagyvárad katolikus társadalmá és egész magyarsága őszinte örömmel veszi körül az ezüsthajú főpapot nyolcvanadik születésnapja alkalmával.

A volt növendékek közül Molnár Kálmán püspöki helynök, kanonok ma mondotta el aranymiséjét a papnövelde kápolnájában. Brösztel Lajos apátkanonok könnyes meghatódottsággal mondotta el ma szentmiséjét a Székessygház főoltáránál, anélkül az oltárnál, ahol ötven évvel ezelőtt felszentelték. A jólélekűségről és meleg emberszeretetről ismert főpap 29-én mondja el aranymiséjét. Hamernyik Sándor nyug. esperes-plébános, tb. kanonokot Esztergomban érte ez a szép jubileum. Lélekben azonban ő is itt van a régi társak között, az egykori spirituális mellett.

A ritka szép jubileum alkalmából Szerkesztőségünk is őszinte szeretettel sorakozik fel az ünneplők között és szívből köszönti a jubilálókat.

ÚJ KÉPVISELŐTESTÜLETI TAGOK VÁLASZTÁSA A HELYBELI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZKÖZSÉGBEN. Az egyházmegyei Főhatóság rendeletére életbe lépett a várad római katolikus egyházközségben is a magyarországi római katolikus egyházközségi szabályzat, ennek értelmében június hó 29-én új egyházközségi képviselőtestületet választanak. A Szabályzat 14. paragrafus 4. pontja alapján a jelölő bizottság összeállította a megválasztandó képviselőtestületi tagok névsorát magában foglaló hivatalos listát. Ez közszemlére van kitéve a hivatalos órák alatt a katolikus körök egyházközségi irodájában megtekinthető. Ha a 15. paragrafus szerint megszerkesztett másik listát a választás előtt 10 nappal nem nyújtanak be az elnökséghez, a választás egyhangú lesz. A választás a plébániai kerületek szerint 1941 június 29-én a délelőtti órákban tartatik meg.

Ügyvédi hír. Dr Szathmáry Ferenc ügyvéd, a Magyar Általános Hitelbank nagyvárad fiókjához történt jogtanácsosi kinevezése folytán, irodáját a bank helyiségében, — Madách Imre u. 1. sz. I. emelet — helyezte át.

JÉZUS SZIVE ENGESZTELO KOR-MENETE. Az olasz Szentlélek plébánia templomból vasárnap este folyó hó 22-én fél 7 órakor lesz megtartva az egész város katolikusainak részvételével. Az asszonyok és leányok magyar ruhában vegyenek részt.

37-ES ÉS 139-ES BAJTÁRSI TALÁLKOZÓ Szerdán este 7 órakor a szokásos helyen tartják összejövetelüket a Tűzharcos Szövetség dísztermében a 37-es és 139-es bajtársak, ahol igen fontos tanácskozásai lesznek. mivel vitéz nemes Balogh Sándor altábornagy a Nagyváradon felállítandó emlékműhöz a gyűjtési engedélyt megküldte és így ennek a bizottságnak is a találkozó keretein belül osztják ki a munkát. Egyben megegyeszer felhívjuk azon 37-es és 139-es bajtársakat, akik vidéken is laknak, hogy címüket Nagy Istvánhoz (Nagyvárad, Szaniszló-u. 2.), a legsürgősebben küldjék be, hogy az ezrednap meghívókat kiképezhesse. Bajtársi találkozó után társasbéd, amelyre meghívják a 4-es honvéd testvérezred bajtársi karát is.

TESTA ?

TESTA ?

Notre Dame de Sion szerzetesnők nevelőintézete. 1941 szeptember elején a következő osztályokat nyitják meg: a) Kisdédvót lánykák és fiúcskák számára, b) Elemi iskolát, c) Egyelőre a leánygimnázium I-ső osztályát. d) Idegen nyelvű titkárnőképzőt, amelyben a felvételhez a középiskola 4 osztályának elvégzése szükséges. A növendékek számára lehetővé tesszük az idegen nyelvek könnyed elsajátítását, mert intézetünk egyik jellegzetes feladata a modern kultúra mindig sürgetőbb követelményeinek megfelelően az idegen nyelvek tanítása. Prospektus kapható. Beiratások június 25-től kezdődően. Érdeklődni lehet az intézet igazgatóságánál (Nagyvárad, Horthy Miklós ut. 36. szám), minden nap 10—12. között. László és Kálmán jogán, ugyanez **Évzáró ünnepség az Össi-telepen.** A váradóssi XI. számú állami elemi iskola Anyák napjával egybekötött évzáró ünnepélyét június hó 22-én, vasárnap délután 4 órai kezdettel tartja. Az évzáró ünnepélyre az iskola növendékei tartalmas műsorral lépnek a nyilvánosság elé.

SZEMÉLYI HIR. A nagyvárad német konzulátus felhívja Rudolf Hugót Seidner Gusztávot és Stern Abraham Herschet, hogy jelentkezzenek a konzulátusnak, mivel posta útján nem találhatók meg.

Kisiklott egy vonat Bologna közelében. Rómából jelentik: (Stefani) A Roma Bolzano közötti vonat pénteken délután kisiklott Bologna közelében. Két utas meghalt. Többen megsebesültek. A mozdonyvezető is megsérült. — Ugyanezen a vonaton utazott az olasz népművelésügyi miniszter is, de sértetlen maradt.

Cipésziparosok figyelmébe! Mindazok az iparosok, akik céna igénylésre feliratkoztak, a kiutalás végett jelentkezzenek, továbbá a tömegcipőtermelő kisiparosok, vásári cipészek és az úcskapiacon áruló javítással foglalkozó cipészek a saját érdekükben a szakosztályi irodánkban a hivatalos órák alatt 10—1-ig jelentkezzenek. Az elnökség.

A NAGYVÁRADÍ MAGYAR DAL-KOR a karcagi hangverseny anyagából június 21-én, szombaton este 8 órakor főpróbát tart. A dalkör elnöksége nyilvánosan nyugtázza, hogy Kortsáros László igazgató-elnök úr a szokásos pártolótársági díján felül ötven pengő ajándékozott az egyesület kottaalapja javára.

„Bafisa” csempekályhák Nagyvárad,
 Szilágyi Dezső-u. 3. Telefon 17-76. 40-50 % fűtőanyag megtakarítás. 1—2 év alatt önmagát fizeti vissza.
 Szerelés - Átrakás - javítás Hardtmuth rendszer!

Pályázat gyermekgondozónői állásokra. Budapestről jelentik: (MTI) A belügyminiszter az állami gyermekmenhelyeken több üresedésben lévő csecsemői és gyermekgondozónői állásra pályázatot hirdetett. Pályázhatnak az olyan 35 évnél nem idősebb hajadonok, akiknek 280—1939. B. M. rendelet 26. paragrafusa alapján örsz-könyvezett csecsemőgondozói oklevele megvan.

HÁZFELÜGYELŐK MÜSOROS TÁNCSTÉLYE. Nagyvárad. Saját tud. A Házfelügyelők Nemzeti és Gazdasági Országos Egyesületének nagyváradí csoportja vasárnap délután 5 órai kezdettel rendez meg műsoros táncstélyét a Kapucinus-utca 3 szám alatt lévő otthonában az egyeületi zászlóalap javára.

Előadás a fertőző betegségekről. Budapestről jelentik: (MOT) A Magyar Statisztikai Társaság június 20-án Balázs Károly elnöke alatt tartott ülésén Hohan Béla belügyi államtitkár „A fertőző betegségek elleni küzdelem utolsó évtizede Magyarországon” címmel tartott előadást. Az államtitkár rámutatott arra, hogy a fertőző betegségek elleni küzdelem számos fertőző-betegség ellen teljes eredménnyel járt. Más betegségek ellen most van kialakulóban. A tifusz és a diftéria elleni küzdelem szép eredménnyel járt. Ebben a két betegségben aránylag nagy volt a halálozás. A védőoltás bevezetése óta Magyarországon a diftéria megbetegedések száma Európában a legalacsonyabb. Eddig 100.000 gyermeket oltottak be.

Új háztartási iskola. 4 polgárit vagy gimnáziumot végzett növendékek június 30-ig jelentkezhetnek a Szent Vinc Intézet 4 osztályos ipari-háztartási leányközépiskolájába. Az iskola célja: vallásos magyar háziasszony, áldozatos édesanya nevelése, háztartási, ipari munkák megkedveltetése; urj lelkületű, világnyelvet beszélő vezető üzletasszonyok, önálló divatipari vállalkozó kiképzése. Nagyvárad, Nogáll utca 5.

ZONGORAVIZSGA AZ ORSOLYAZÁRDÁBAN. A nagyváradí Szent Orsolya Zárda Czillér Györgyné oklevelen zenetanár vezetésével 1941 június 22-én, vasárnap délután 3 órakor az intézet dísztermében tartja bentlakó növendékeinek nyilvános évzáró zongora hangversenyét. Beléptidij nincs.

NAGY SEBESSÉGE MIATT SIKLOTT KI A BOLOGNAI VONAT. Rómából jelentik (Stefani): A Bolzano közelében történt tegnapi vasuti szerencsétlenséggel kapcsolatban megállapították, hogy a vonat a megengedett sebességnél gyorsabban haladt és ez okozta a kisiklást. A vizsgálatot megindították.

*** Kultúra Középiszkolai Magántanfolyam elnevezéssel** egy tanügyi hatóság által engedélyezett vállalkozás indult Budapesten, amely célul tűzte ki, hogy nagy pedagógiai körtekintéssel, olcsón és eredményesen készítse elő az idősebb magántanulókat.

Iskolai értesítés. A nagyváradí római katolikus egyházközség elnöksége a szülők tudomására hozza, hogy a nagyváradí római katolikus elemi iskolákban, ugy a szerzetesi, mint a fiúiskolákban az 1941—42. tanévi beiratások június hó 19, 20, 21 napjain lesznek délelőtt 9-től 12-ig délután 3-tól 5-ig. Minden szükséges felvilágosítást megad az iskolák igazgatósága.

SORTÜZZEL FOGADTA A BOSZNIAI SZERB LAKOSSÁG AZ USZTASA CSAPATOKAT. Zágrábból jelentik: A boszniai usztasa szervezet vezetősége a szerbekhez intézett kiáltványt adott ki és abban hivatkozik arra, hogy a trzniki körzetben a szerb lakosok sortüzzel fogadták az usztasa csoportot, amely élelmiszerszállítmányt kísért. A gyáva támadás megtorlásául a helyszínen 14 szerbet kivégeztek. Hasonló támadás megismétlődése esetén minden meggyilkolt usztasát 100 szerb agyanlövésével fognak megtorolni.

A lábbelik és zöldszinü utalványok készletének iparosok és kereskedők részéről történő bejelentése. A börtalpu lábbeli, valamint a talpből forgalmának szabályozása tárgyában kiadott 200.300—1941. K. M. számú rendelet 11. paragrafusának második bekezdése rendelkezés szerint minden iparos és kereskedő köteles a március, június, szeptember és december hónap utolsó napján készletben lévő zöldszinü utalványok, valamint lábbeli mennyiségét a következő hónap nyolcadik napjáig városokban a polgármesternek, községekben az előjáróságnak bejelenteni. Ezek szerint az érdekelte iparosoknak és kereskedőknek legközelebb a bejelentési kötelezettségnek folyó év július hó 8. napjáig kell eleget tenni. A bejelentéshez szükséges uralpokot a kereskedők és iparosok az illetékes polgármesternél, illetve községi előjáróságnál szerezhetik majd be.

Jelentkezés leventeoktató tanfolyamra. Folyó évi szeptember 1-től a vizsacsatolt területen is megkezdődik a leventekiképzés. A városi katonai parancsnokság ezuttal is felhívja mindazon átképzett, vagy anyaországi katonaviselt egyéneket, akik az ifjúság képzése és nevelése iránt kedvet és hajjamat éreznek, jelentkezzenek a június 30-án kezdődő leventeoktató tanfolyamon való részvételre. Jelentkezés folyó hó 23 és 24-én a Markovics laktanyában a városi és járási katonai parancsnokságnál, ahol részletes felvilágosítást nyújtanak a jelentkezőknek.

Váradí Aladár dalestjéről irt beszámolómból elnézésből kimaradt dr Dobákné Trozonyi Kató, aki vidám magyar dalokat adott elő és rendkívül tetszéssel fogadott énekszámáival nagy mértékben hozzájárult az est sikeréhez.

Kik jelentkezzenek a vásárlási könyvecskékért? Nagyvárad thj. város Közelembérsi Hivatala felhívja az alatt felsorolt kereskedőket, hogy az általuk igényelt kész vásárlási könyvek átvétele végett folyó hó 23-án délelőtt 8—12-ig jelentkezzenek a Kereskedelmi Csarnokban (I. em.) Plentner János, Hangya Szövetkezet Hitler Adolf utca, Hangya Szövetkezet Mátyás király ut, Wurst utóda, Thalmayer Gusztáv, Thalmeier Ferenc, Thalmeyer Viktor, Hangya Szövetkezet Rákóczi ut, Szász Ernő, Felvinczy, Mezei János, Kokes Antal, Kriszta János, Oláh János, Karcsonyi Béláné, Fekete László, Dobrowszky, Szabó János, Korbucz Ferenc, Bordás István, Hottya Károly, Korbucz József, Zserdik Rigóbert, Kiss Irén, Jóé Lajos.

Felhívás. A Honsz nagyváradí és biharmegyei csoportjának elnöksége felhívja azon hadirokkantakat és hadiözevegyeket, akik akár maguk személyesen, akár családtagjaik, utcai újság árusítással foglalkozni akarnak, hogy a csoport irodájában (Rákóczi u. 13. sz.) a legsürgősebben jelentkezzenek. Elnökség.

Belvárosi mozgóban
A szezon legnagyobb filmje:
UJHOLD
Jeanete Macdonald és Eddy Nelson

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1

Az arany hiénái

Izgalom, feszültség, romantika bravúr
John Mac. Brown — Eleanor Hausen
cowboy-bajnok lovaspár.
Vasárnap délelőtt: Matiné.

Apollo filmszínházban
Francia filmcsemege

Aki az igazságot keresi

Főszerepben a nagy francia jellemész nész Raimu
és a gyönyörű Jacqueline Delubac.

RENDELETEK - HIRDETMÉNYEK

Jelentkezzenek a menekültek

A polgármester felhívást intézett a menekültekhez:

Felhívom Nagyvárad területén tartózkodó mindazokat a Dél-Erielyből vagy Oromániából 1940. augusztus hó 30-ika óta menekülteket, hogy ellátásuk további biztosítása érdekében (Hitler Adolf utca 70. szám alatt) az a több megjelölt beosztás szerint és megjelölt napokon feltétlenül jelentkezzenek.

Aki a jelentkezést elmulasztja, — amellet, hogy az eddig élvezett esetleges kedvezményeket mulasztásból megvonom, még ezenfelül szigorú büntetésben is fog részesülni.

Június hó 25-én kötelesek jelentkezni azok, akiknek vezetéknéve A—D-ig terjedő betűvel kezdődnek; június 26-án E—H-ig, június 27-én I—N-ig, június 28-án O—S-ig, június 30-án T—Z-ig.

Pályázati hirdetmény ösztöndíjra és tanulmányi segélyekre

Nagyvárad thj. város pályázatot hirdet a következő ösztöndíjakra és tanulmányi segélyekre:

1. 12 egyenként évi 500 pengő ösztöndíjra főiskolai és egyetemi hallgatók részére;

2. egyéb tanulmányi segélyekre.

A) A főiskolai és egyetemi hallgatók részére megállapítandó 500 pengő ösztöndíjra bármely hazai egyetemen, vagy főiskolán beiratkozott és tanulmányait jó eredménnyel folytató szegénysorsú nagyvárad lakos pályázhat.

Mindazok, akik az ösztöndíjat elnyerni óhajtják, kötelesek pályázatukhoz az alábbi mellékleteket csatolni.

1. A leckeönyv másolatát;

2. illetőségi vagy helyhatósági bizonyítványt arról, hogy tanulmányaik folytatása anyagiak hiányában nehézségekbe ütközik.

B) Tanulmányi segélyre pályázhatik bármely nagyvárad közép, vagy egyéb iskolába beiratkozott és tanulmányait legalább általános jó eredménnyel folytató, szegénysorsú nagyvárad lakos. A tanulmányi segély összegét a rászorultság mértékéhez az ösztöndíj bizottság meghallgatása után állapítják meg.

E segélyre pályázhatnak mindazon munkások is, akik szakismeretük elmélyítése céljából bármelyik szakirányú ipariskolában folytatják tanulmányaikat.

A most megjelölt pályázatoknak csatolniuk kell:

1. a félévi előmenetelt tanúsító bizonyítvány másolatát;

2. illetőségi, vagy helyhatósági bizonyítványt arról, hogy legalább 5 év óta megszakítás nélkül Nagyvárad város területén lakik ő maga és szülei;

3. szegénységi, vagy vagyoni bizonyítványt arról, hogy tanulmányaik

folytatása anyagiak hiányában nehézségekbe ütközik.

A pályázati kérvényeket 8 nap alatt június hó 20—28 napja között kell a város polgármesteréhez címezve a közmívelődési ügyosztálynál (városhaza, I. emelet 29. számú ajtó) benyújtani.

Azok a pályázók, akik már pályázatot adtak be, új pályázatot nem kötelesek benyújtani, de a most előírt okmányokkal kérelmeiket potlólóg tartóznak felszerelni.

Az ösztöndíjak folyó évi január hó 1-től kezdődően a tanulmányok teljes befejeztéig állapíttatnak meg, mindaddig, míg a tanulmányi eredmény megtehető; míg a tanulmányi segélyek megállapítás és folyósítása ugyancsak folyó évi január hó 1-től kezdődő hatállyal történik, de egyszersmindenkora szóló segély formájában.

Módosítani kell a társadalmi egyesületek alapszabályait

Nagyvárad polgármestere hirdetményt bocsátott ki a társadalmi egyesületek alapszabályainak módosítása tárgyában.

A Belügyminiszter ur 371.001—1940. III. VII.-a számú rendelete alapján 356—1941. szám alatt folyó évi január hó 11-én hírdetményben felhívom a társadalmi egyesületeket, amelyek a magyar jogszabályok szerint Belügyminiszter ur főfelügyeleti jogkörébe tartoznak, hogy alapszabályaikat a vonatkozó rendeletek értelmében, 1941 évi július hó 1-ig módosítva hozzám terjesszék be.

tot adtak be, új pályázatot nem kötelesek benyújtani, de a most előírt okmányokkal kérelmeiket potlólóg tartóznak felszerelni.

Az ösztöndíjak folyó évi január hó 1-től kezdődően a tanulmányok teljes befejeztéig állapíttatnak meg, mindaddig, míg a tanulmányi eredmény megtehető; míg a tanulmányi segélyek megállapítás és folyósítása ugyancsak folyó évi január hó 1-től kezdődő hatállyal történik, de egyszersmindenkora szóló segély formájában.

Ezen rendelkezésemnek azideig csak nagyon keves egyesület tett eleget a ezért újlag és nyomatékosan felhívom az egyesületeket, hogy már hivatkozott számú hirdetményemben jelzett nehézségnek annál is inkább tegyenek eleget, mivel ellenkező esetben a meghagyást nem teljesítő egyesületek feloszlatása végett javaslatot teszek.

Egyben tudomására hozom a város közönségének, hogy egyesületi ügyekben a polgármesteri hivatal (I. emelet 5. ajtó) a hivatalos órák alatt mindenkor felvilágosítással szolgál.

SPORT

Nagy erőködés előzi meg az Újpest—NAC mérkőzést

Nagyvárad. Saját tud. Az erzsébetligeti pálya vasárnap délután valóban bombaműsora elé igen nagy érdeklődéssel tekint Nagyvárad sport közönsége. Szép idő esetén nézőcsúcs várható, hiszen nagy kitüntetés, hogy éppen Nagyváradon és az Újpest—NAC találkozó után kerül sor az NB-be való jutásért a döntő mérkőzésre.

Az Újpest—NAC mérkőzés pontosan fél 4 órakor kezdődik. Az Újpest csapata vasárnap a délelőtti gyorsulással érkezik Nagyváradra. A két csapat összeállítása a következő lesz:

Újpest: Sziklay — Futó, Balog II. — Nagymarosi, Szűcs, Balogh I. — Adám, Vincze, Szusza, Zsengeller, Tóth III.

NAC: Várday — Molnár (Zábor-szky), Domján — Keszsnai, Juhász, Deményi — Kovács II. (Góznér), Kovács I. Sárvári, Bodola, Haláti.

Már ma megérkezik az NSE Nagyváradra

A Nagybányai SE csütörtökön a második csapatával játszott edzőmérkőzést. Az első csapat nagyszerű formában 14:2 arányban győzött. A csapat szombaton reggel utazik Nagyváradra a Kolozsvári AC elleni mérkőzésére. A valószínű összeállítás ez lesz: Császár — Dornyak, Holczmann — Márton, Telegdi, Kerl — Lukács, Dallos, Szöke, Perneki, Neumayer. ne: aegicosCaedzue. snrdl etao snrn

Ki képviseli majd Erdélyt az NB I-ben

A visszatért keleti részeknek már van egy képviselője az NB I-ben. A Nagyvárad AC. A NAC-ot — mint ismeretes — minden osztályozó nélkül osztották be. De Erdély a „Királyhágón túli” sem marad ki az NB I-ből.

Nagybánya és Kolozsvár színei jelennek meg az erzsébetligeti pályán. hogy eldöntés a nagy kérdést. Nagybányát az NSE, Kolozsvárt pedig a

KAC képviseli.

Minden jel arra mutat, hogy a győzelmet az NSE csapata szerzi meg. Az őszel ugyancsak keservesen győzött 2:1-re az NSE, ez a mérkőzés azonban Kolozsvárott volt. Tavasszal már 5:0-ás vereséggel hagyta el Nagybányát a KAC.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a Magyar Lapokat

Érdekes magyarságtudományi előadást rendeznek a debreceni nyári egyetemen

A debreceni Tisza István Tudományegyetem az idén is megrendezi világszerte ismert szünidei tanfolyamát, a Nyári Egyetemet augusztus 1—18-ig. Az idei tanfolyam szervezési munkálatait dr. Milleker Rezső egyetemi tanár irányítja. A tanfolyam programjának középpontjában a magyarságtudományi előadássorozat áll, amelynek megrendezésével a Nyári Egyetem vezetősége a helyes magyar önismeret elmélyítésének és egységes magyar közszellem kialakításának ügyét akarja szolgálni. A magyar nyelvű előadás-sorozat összeállításánál elsősorban a visszatért magyarság érdeklődését tartották szem előtt.

A magyar nyelvű előadásokkal párhuzamosan német és olasz nyelvű előadásokat is tartanak kiváló külföldi és magyar szaktudósok. A nyelvtanok a modern nyelvek elsajátítását teszik lehetővé. Az előadások időpontját úgy választották meg, hogy a modern városi strand- és gyógyfürdő és a gyógyfürdő nagyerdő nyújtotta üdülési lehetőségeket, valamint sportolási alkalmakat a hallgatóság kihasználhassa.

A Nyári Egyetem tanulmányi programját hangversenyek, kirándulások, népművészeti- és táncbemutatók teszik változatosabbá. Félúti utazás Debrecenbe és vissza; vízum- és hajókedvezmény áll a hallgatóság rendelkezésére. A tanfolyamra előképzétségre való tekintet nélkül bárki beiratkozhatik.

A részvételre vonatkozóan mindenemű felvilágosítást készséggel ad a Nyári Egyetem titkársága (Debrecen, Központi Egyetem).

Összinte mozikritika

UJ HOLD

— Bemutató a Belvárosi Mozgóban. —

Az „Uj Hold” amerikai film. Meséje közvetlenül a francia forradalom előtt játszódik le. A király ellen vétő Charles de Didier herceg rab-szolgák között, álnévvel menekül a király haragja elől egy tengerentúli francia gyarmatra. A hajón utazik az ígéretes szépségű Beaumontoire kisaszony, akit a véletlen összehoz az álnévvel utazó herceggel. Gyönyörű tengeri út, vitorlás hajók, káprázatos farsangi estély New Orleansban, Lajos-korabeli kosztümök, de mindezek felett a két főszereplő: Jeanette Macdonald, Amerika csalogánya és Eddie Nelson, a világ egy legjobb baritonistája, valóságos élménnyé teszik a filmet.

Jeanette Macdonald és Eddie Nelson, a fogalemszamba menő énekes-pár, végig énekl a felvonásokat. Minden énekszámuk lenyűgöző hatással van a hallgatóra. Aki szereti a szép filmet, a szép muzsikát, az feltétlenül nézze meg ezt a kitűnően sikerült darabot.

RÁDIÓ

VASARNAP, JUNIUS 22.

Budapest I.

- 8.00 Ebresztő. Szózat. Hanglemezek.
8.45 Hírek.
10.00 Református istentisztelet. Prédikál Ravasz László dr püspök.
11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Domonkos-rendi plébániatemplomból. A szentbeszédet P. Badalik Bertalan O. ur. tartományfőnök mondja.
12.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
12.30 Vörös Sári és László Imre magyar dalokat énekel. Kiséri Farkas Jenő cigányzenekara.
13.45 Hírek.
15.00 Hanglemezek.
15.00 A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata.
15.45 Szalonfőző.
16.30 Mikszáth Kálmán elbeszéléseit felolvassa Simonffy Margit.
17.00 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
17.20 Honvédműsor.
18.00 Rökk Marika beszámolója a baltisbergi magyarokról.
18.20 Erdőn-mezőn. Szelezky Zita verseteket mond.
18.40 A Székesszékfővárosi Zenekar.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
20.00 Irodalmi est Kolozsvárról.
21.40 Hírek.
22.10 Hangképek a vasárnap sportjáról. Utána Sport- és löversenyeredmények.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.25 Körösi Dudas Zoltán cigányzenekara muzsikál.
24.00 Hírek.

Budapest II.

- 11.00 Beszkárt zenekar
12.05 Levente rádióféltóra.
15.05 Táncclemezek.
18.00 A pécsi dóm jubileuma. Gosztorny Gyula előadása.
18.20 Hanglemezek.
19.20 Magyar festők Párizsban Farkas Zoltán előadása
20.00 Hírek
20.15 A Székesszékfővárosi Zenekar.
20.50 Csipkerózsika kisasszony. Zenés harcjáték.
21.50 Sára Elemér cigányzenekara.

HÉTFŐ, JUNIUS 23.

Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Pannonia virágoskertjei. Irta Eörsy Julia dr. Felolvasás.
10.45 Kis történetek a nagy zeneművészekről. Irta Bognár László. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz.
12.10 A Rádió Szalonzenekara.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 Korényi Aladár cigányzenekara.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Hanglemezek.
16.15 Görög szobrászat: A Parthenon szobordísz. Erdélyi Gizella dr előadássorozatának V. része. Felolvasás.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Keleti Lilj zongorázik.
17.45 Hangképek a bukovinai magyarok hazatéréséről. I. rész. A közvetítést a kosnai állomásról vezeti Budinszky Sándor
18.10 Sthymmel Miklós tánczenekara játszik.
18.35 Klapka György. Jullier Ferenc ny. ezredes előadása.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Farkas Béla keringőket és dalokat játszik.
19.30 Közvetítés a kolozsvári Magyar Színházból. Kolozsvári járdidő.
21.40 Hírek.
22.10 Közvetítés Kolozsvárról. A kolozsvári járdidő című zenés játék III. felvonásának közvetítése.

- 22.40 Horváth Elemér cigányzenekara.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.30 Filmadalok hanglemezeiről.
24.00 Hírek.

Budapest II.

- 18.35 Farkas Béla cigányzenekara.
19.15 A dalmát szigetvilág. Seléndy Andor előadása.
19.40 Tabányi Mihály jazz-harmonika számai.
20.00 Hírek.
20.10 Kerpely-Rajter gondondanégyes.
20.50 A Délvidék műemlékei. Irta Dercsényi Dezső dr. Felolvasás.
21.10 Massenet: Elzászi jelenetek — szvit (Szimfonikus zenekar, vezényel Chagnon). Hangmezek.
21.35 Közvetítés Kolozsvárról. A kolozsvári járdidő c. zenés játék folytatása Budapest I-ről.

KEDD, JUNIUS 24.

Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 A körös-parti végvár. Gaál Zoltán dr előadása.
10.45 Divattudósítás. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz.
12.10 Rendőrzenekek.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 Heinemann Sándor tánczenekara
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Hegedűs Miklós hegedül, zongorakísérettel.
15.40 Mit főzzünk? Háziasszonyok beszélgetnek.
15.55 Gergely László zongorázik.
16.10 Gyermekekdelután.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Mindnyájunk gondjai A Közlektársági szolgálat közleménye.
17.30 A Rádió Szalonzenekara Vezényel Bertha István.
18.30 Magyar misszióban. Irta R. Berde Mária. Felolvasás.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Hullámzó Balaton tetején. Magyar nótások. Összekötő szövegét írta Turchányi István.
20.10 A Pécsei Öreg Diákok vidám estje Utrahívás. Vers, zene az utazásról.
21.40 Hírek.
22.10 Hanglemezek.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.25 Mursi Elek cigányzenekara
24.00 Hírek.

Budapest II.

- 17.30 Ruszin hallgatóinknak.
18.00 A Földművelésügyi Minisztérium mezőgazdasági felőrája.
18.30 Hanglemezek.
19.30 Az Ősz-utcai ház lakói. Emlékezés Karacs Terézre. Irta Rozsnyai Kálmán. Felolvasás.
20.00 Hírek.
20.10 Ügétversenyeredmények.
20.20 A József nádor 2. honvédműsorvezető zenekara.
21.45 Pest-budai építések. III. rész. Hild Jánosról Irta Bierbeuer Virgil dr. Felolvasás.

SZERDA, JUNIUS 25.

Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Hanglemezek
10.00 Hírek.
10.20 A bunyevácok. Irta Meznerich Jenő dr. Felolvasás.
10.45 A ragadozó önhalászata. — Irta Boér Kálmán. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz.
12.10 Hanglemezek.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 A Rádió Szalonzenekara.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Toki Horváth Gyula cigányzenekara.
16.15 Miért kell a foghiányt pótolni? Balogh Károly dr előadása.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.

- 17.15 Közvetítés a Palatinus-szállóból. Weidinger Ede szalonzenekara.
17.45 Hangképek a bukovinai magyarok hazatéréséről. II. rész. A közvetítést vezeti Budinszky Sándor.
18.10 Liszt: Magyar fantázia. Zongorán előadja Arthur de Graef zenekari kísérettel. Hangmezek.
18.30 Esztergomi diákok beszélgetnek a Diákkaptár munkájáról.
18.40 Hánfakettősök. Előadja Zsebők Vilma és Rohmann Henrik.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.

- 19.20 Közvetítés Rómából. Trubadur.
21.40 Hírek.
22.10 Pertis Jenő cigányzenekara.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.25 Pátria táncclemezek.
24.00 Hírek.

Budapest II.

- 18.30 Vidák József cigányzenekara.
19.35 Régi magyar asszonyok. Felolvasás.
20.00 Hírek.
20.10 A Melles Béla zenekar.
21.10 Egy régi magyar mézeskalácsos. Mérei Gyula dr előadása.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér,
Alláskeresőknél 25 százalék engedmény

Lakás

Keresek 5, esetleg 4 szobás összkomfortos lakást a város belterületén augusztus 1-re. Ajánlatok: vitéz Kálmán Imre ezredes. Nagyvárad, Rakóczi ut 26-a címre. 681

Keresek 3 szobás komfortos lakást augusztus 1-re. Címeiket a kiadóba. 697

Háromszobás modern lakást, vagy magánházat keresek villamos közelében. Címeiket a kiadóba kérek „Augusztusra” jellegre. 692

Két v. háromszobás fürdőszobás lakást, lehet külterken is, keres fiatal házaspár Keresztény fővárosi jellegre a kiadóba. 683

Kiadó különbejáratu utcai kettős szoba előszobával és fürdőszobával butorozatlanul. Cím a kiadóhivatalban. 677

Világos utcai szuterin kiadó azonnal! Mészáros u 4. 676

KERESEK augusztus 1-re 3 vagy 4 szobás komfortos, lehetőleg kertes lakást az olasz részben. Ilyen házat megvételre is. Ajánlatokat Schlauch-tér 16. sz. alá kérek. 636

A Félix fürdőben a Tilda villában hónapos szobák nyaralásra kiadók — Értekezni a villában. 618

Adás-vétel

Használt férfiruhát prima anyagból készült csak Molnárnál vehet. Beméret 1. udvarban Ruhákért magyar arat fizetek 505

Aranyat, briliánst, ezüstöt magas aron veszek. orát, ákszert javítok. Gyenge István ékszerész, Rakóczi ut 19.

Eladó Nagyváradon a központban és közelében új házak, továbbá a városból 4 km. távolságra kőut mentén 60 kat. hold jöminőségű földbirtok, teljes gazdasági épületekkel összesen 150.000 pengő értékben. Romániában is fizethető, esetleg átvehető ugyanolyan értékű ingatlanokkal. Megbízott Vekery ingatlanforgalmi iroda, Mikszáth Kálmán utca 30. 696

Irógép, Kappel, kitűnő márkájú, havi részlete. Kívánságra bemutatva. — Címeiket Corvina papírkereskedésbe.

Üzlet, alkalmi vétel főúton, nagyhozamu, nő is vezetheti, szükséges összeg tizezer, csak kereszténynek. Cím a kiadóban. 695

Eladó másfél hold szőlő szép villával 10.000 pengő. Kisebb szőlő házhelynek alkalmas 4000 pengő. Kisebb-nagyobb házak eladók. Tatayné, Szigligeti utca 12. 693

Szép hazai perzsaszőnyegek eladók. Ritók Zsigmond u. 38. emelet, 11-től 4-ig. 688

Eladó alig használt paradés, kétfogatú lószerszám. Cím a kiadóban. 684

Kertes magánház Rét utca közelében eladó. Érdeklődni Balassa tér 3. szám, ajtó 2. 604

UJSÁG makulatura kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

A legszenzációsabb ruha modell sem leplezi el a test hibás vonalait, sőt látatja a legkisebb hibát is. A fűzőspecialista feladata a hibákat eltüntetni, a test szépségeit izléselesen érvényre juttatni, amiben elsősorú: KOVÁTS SANDORNE, Nilgesz-telep volt Sinaia 10.) Ne agódjék testének aránytalanságain, forduljon hozzá bizalommal, nem bánja meg.

Különféle

Társulok bármilyen jömenetelű üzlethez, műhelyhez, 5000 pengő hozzá-működéssel, 400—500 pengő havi jövedelemre, csak komoly egyénnel, tőkebiztosítással, „öskeresztény” jellegre kiadóban. 685

Angolkert vendéglő, Görögoldal 2. Kerthelyiség közel a városhoz, szemben a stranddal: urikönség találkozók helye, mindennap elsőrendű zene, flekken, érmelléki borok, polgári árak, külön termek. Tulajdonos: Tömpe Antal. 686

Magyar urinők ruháikat, kabátjukat Magyar-nénál készíttetik. Katolikus Kőr épület. 689

Aki magánházat, bérházat, üzletet, malmot, birtokot, szőlőt eladni, venni akar, keresse fel Popovics irodát. — Szent János u 6. Telefon 15—47. 698

Anyaországúri urinők Magoriné divatszalonjában varratnak. Katolikus Kőr épület. 690

Keresek 60—70 kat. hold földet, tannyával bérbe vagy felesbe, jószággal. Cím a kiadóba. 694

HÁZIKOSZT kihordásra és bent étkezésre kapható. Csáky-utca 43.

Kultura Középiskolai Magántanfolyam gyors, lelkiismeretes, eredményes. Budapest, Mester u. 4. IV—3. (Válaszbélyeg). 398

Állást nyec

Keresztény tisztviselőt, ki könyvelésben kellő jártassággal bír, felveszünk. Ajánlatokat „Iparvállalat” jellegre Rudolf Mosse hirdetőirodába. 690

Gép- és gyorsírónt, esetleg férfit alkalmaz az Országos Mentők nagyváradi mentőállomása. Jelentkezni lehet a Tűzoltóparancsnokságon. 691

Ügyes varró és tanulóleányt felveszek. Szilvássy, Szigligeti u. 4. 687

Jó családból való magyar keresztény tanulóleányt felvesz a London kötőde Kossuth Lajos utca 3. 682

Kiadótulajdonos:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RT

és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr Paál Árpád Dr Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szigligeti Dezső-utca 5. szám.